

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

LAISVĖ
THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Semi-Weekly

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.

PRICE 10c A COPY

Telephone Virginia 9-1827

No. 110

Richmond Hill 19, N. Y., Penktad., lapkr. (Nov.) 28, 1958

METAI 47-ti

KRISLAI

Francūzijoje.
Vokietijoje.
P. Rotomskio gėlės.
Suvažiavimas ir
pramogos.

Rašo R. Mizara

Parlamento deputatų rinkimai Francūzijoje baigsis lapkričio 30 dieną.

Komercinės spaudos rašoivos džiaugiasi, būk praėjusį sekmadienį balsuojant, Francūzijos komunistams buvo "užduotas skaudus smūgis." Tas "smūgis" buvo toks, kad už komunistus buvo paduota daugiau balsų nei už kurią kitą partiją!

Sekamo sekmadienio balsavimai parodys, kaip ten dalykai stovi. Galimas daiktas, jog komunistų deputatų į parlamentą bus išrinkta mažiau negu jie turėjo senajame parlamente. Bet reikia nepamiršti to: naujoji, de Gaulle iškelta, konstitucija ir buvo taikoma vyriausiai tam, kad kaip nors komunistams pakenkti.

Jokie reakcinių pasikėsimai Francūzijos Komunistų partijos nesužlugdys, kadangi ji turi giliai sulėidusi šaknis liaudyje.

Tiesiog juokus iš savęs daro "Vakarai", skelbdami, būk jie atsisakys priimti vokiečių kontrolę susistekimuose su Vakariniu Berlyno sektorium. Jie išdidžiai sako:

—Mes norime, kad mus kontroliuotų rusai, o ne vokiečiai!..

Matote, kada jiems rusai mieli.

Betgi geležinkelis, jungias Vakarinę Vokietiją su Vakariniu Berlyno sektorium, eina ne per rusų žemę, o per vokiečių — per Vokietijos Demokratinės Respublikos teritoriją! Tai žinodama, tarybinė vyriausybė ir pavedė patiemis vokiečiams jų žemėje tvarkyti važiuotės ir kitų susiekimo priemonių reikalus.

Beje, anglai, sakoma, suktų būti kontroliuojami ir vokiečių, bet mūsų šalies vyriausybė — ne! Jai neumaras; ji atsakysianti pripažinti tą faktą, kad socialistinė Rytų Vokietija valdo trečią dalį buvusios Vokietijos, kad Berlyne sėdi valdžia, reiskianti norus ir valią 18-kos milijonų vokiečių!

Praėjusio antradienio Laisvėje buvo viena įdomi žinia iš Vilniaus. Ji sakė, kad amerikiečiams gerai pažįstamas Povilas Rotomskis Vilniuje, savo darže, "pradėjo auginti jurginus ir gladiolus."

P. Rotomskis — entuziastas gėlininkas. Jis jau buvo net premijuotas už išvedimą naujų gėlių rūšių!

Man metėsi į akis tai, kaip Rotomskis pavadina naujai išvestus jurginus. Paklauskite: "Pijus Glovackas," "Pisiminimas," "Elena Saulevičiūtė," "Sadutė," "Palanga," "Puikiorėlis"...

Kiek žinau, Pijus Glovackas (kurį fašistai nužudė antrojo pasaulinio karo metu) buvo artimas P. Rotomskio bičiulis. "Elena Saulevičiūtė" — žymi artistė.

Na, tai lapkričio 29 d. įvyks

SENATORIUS H. HUMPHREY PRIEŠ
VOKIEČIŲ ATOMINĮ GINKLAVIMĄ

Geneva.—Senatorius Herbert Humphrey, demokratas iš Minnesota valstijos, pasisakė prieš Vakarų Vokietijos atominiais ginklais ginklavinimą. Jis sako: "Vienas dalykas, kada tokius ginklus turi Jungtinės Valstijos, o visai kitas, kada ginkluoja jais Vakarų Vokietiją".

Senatorius Humphreys sako, kad jeigu JAV atominiai ginkluos Vokietiją, tai pačios "susilauks moralio smūgio". Danija ir Norvegija, NATO narės, nenori

tokio vokiečių apginklavinimo. Francūzija tam yra griežtai priešinga. Ir jeigu Amerika ginkluos Vakarų Vokietiją, tai Francūzija skubės pasigaminti atominius ginklus prieš vokiečius. Humphrey sakė, kad jeigu Jungtinės Valstijos ginkluos Vakarų Vokietiją, tai Tarybų Sąjunga tokiomis pat ginklais apginkluos Kiniją, o Amerika to nenori.

Bonna.—Adenaueris tariasi su Vakarų atstovais Berlyno reikalais.

Ghana ir Gvineja
nutarė jungtis

Accra.—Piet-vakarinėje Afrikoje dvi naujos valstybės, susidarę iš buvusių kolonijų, Ghana ir Gvineja nutarė sudaryti vieną valstybę. Pirmas žingsnis yra pagaminimas bendros vėliavos ir suteikimas viena antrai ekonominės pagalbos.

Gvineja užima 105,200 ketvirtinių mylių ir turi 3,000,000 gyventojų, o Ghana užima 91,840 ketv. mylių ir turi 5,000,000 gyventojų.

Karo laivui prašo
dar \$375,000,000

Washingtonas.—Karinio laivyno sekretorius Thomas Gates ir admiralas A. A. Burke prašo prezidento, kad jis paskirtų \$375,000,000 statymui atominės energijos lėktuvnešio.

Dabar Newport News, Va., prieplaukoje jau baigiamas statyti vienas toks lėktuvnešis "Enterprize", kurio pastatymas ir įrengimas atsieis iki \$321,000,000.

T. SAJUNGA GALINGA
ATOMŲ BOMBOMIS

Londonas.—Iš Tarybų Sąjungos sugrįžo britų atominės energijos specialistas Sir John Cockcroft. Jis sako, kad Tarybų Sąjungoje atominę energiją pasigamina tris-keturis kartus greičiau, kaip Vakaruose. Cockcroft nurodė, kad klysta tie, kurie mano, kad Vakarai galingsni atomų bombomis.

Lietuvių Namų Bendrovės akcinių metų suvažiavimas. Spėjama, jog šis suvažiavimas paskutinį kartą įvyks Liet. Kultūriniam Centre...

Vakare čia pat bus banketas.

O gruodžio 7 d. Aido Choras žada duoti mums puikų koncertą su komedija-farsu, nesenai gautu iš Lietuvos.

Aido Chora privalome remti visais būdais, gi lengviausia paremti, ateiinant į jo ruošiamas programas.

Bus gerų dainų ir juokinga komedija.

Balkanai susirūpino
Makedonijos klausimu

Sofija.—Bulgarija veda plačią propagandą už Makedonijos apjungimą į vieną daiktą. Dabar Makedonija yra padalinta tarpe Jugoslavijos, Bulgarijos ir Graikijos.

Makedoniečiai etnografiniai arčiausiai susirūpinti bulgarais. Bulgarijos jie turi tautinių laisvų. Jugoslavija neturi makedoniečių mokyklų, o graikų kalba visai skirtinga nuo makedoniečių.

Laivynas jau sulaiko
tūlių lėktuvų gamybą

Washingtonas.—Karinio laivyno vadai nutarė gaminti tik 14 naujų "Seamaster" jūrinių lėktuvų vietoje 28. Už 14 bus sumokėta Martin Co., Baltimore'je, \$60,000,000. Martin Co. vedėjai pareiškė, kad dėl sumažinimo lėktuvų skaičiaus bus iš darbo paleista 6,000 darbininkų.

"Seamaster" lėktuvai yra po 80 tonų, tai oro milžinai. Kiekvieno pagaminimas atsieina iki \$7,000,000.

De GAULLE DŽIAUGIASI
RINKIMŲ PASEKMĖMIS

Paryžius.—De Gaulle ir jo šalininkai džiaugiasi pirmos dienos rinkimų į parlamentą pasekmėmis. Jis tikras, kad jo partija parlamente turės didžiumą, nes jos kandidatus remia eilė kitų partijų.

Komunistų partija peritame parlamente turėjo 150 atstovų, daugiausiai iš visų partijų, bet prie naujos rinkimų sistemos laimėjo dar tik apie 40.

TARYBINIS SUMARINAS
PATARNAUS MOKSLUI

Maskva.—"Pravda" rašo, kad vienas tarybinis submarinas paverstas į povandeninį laivą, kuris tarnaus mokslo reikalams. Submarino pagalba bus tyrinėjamos jūrų srovės, jų dugnas ir žuvis. Tai pirmas submarinas pasaulyje, kuris tarnaus mokslo reikalams.

LAISVĖS VAJUS
GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Vajus prasidėjo spalio 1 d. ir tęsis iki gruodžio 31 d. 1958

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

	Punktai
Brooklyno vėjininkai	2822
New Jersey valstijos vėjininkai	2560
Waterburio vėjininkai	2368
Philadelphijos vėjininkai	1892
Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.	1380
Baltimorės vėjininkai	1300
Rochesterio vėjininkai	1236
P. Blaškiene, Chicago, Ill.	1116
Pittsburgho vėjininkai	1107
Worcesterio vėjininkai	1100

S. Penkauskas, J. Blažonis, Lawrence-Lowell, Mass.	1,060	J. K. Alvinas, San Francisco, Calif.	312
Great Necko vėjininkai	726	Bridgeport, Conn.	288
So. Boston, Mass.	537	L. Tilwick, Easton, Pa.	288
Norwood, Mass.	504	K. Naravas, Shenandoah, Pa.	252
New Britain, Conn.	480	S. Puidokas, Rutherford, Me.	242
Scranton, Pa.	468	Geo. Zebrys, Cleveland, Ohio	228
LLD 20 kp. Moteryų Klubas		Plymouth Wilkes-Barre, Pa.	216
Binghamton, N. Y.	422	A. Apšegienė, Auburn, Me.	204
Stamford, Conn.	420	Vera Smalstis, Detroit, Mich.	180
Chester, Pa.	372	C. K. Urban, Hudson, Mass.	163
John Patkus, New Haven, Conn.	360	A. P. Dambrauskas, Haverhill, Mass.	72
		V. Ramanauskas, Minersville, Pa.	36

Naujų prenumeratų ši sykį prisituntė: brooklyniečiai J. Kalvaitis, S. Repšys, J. Gasūnas; Waterburio U. Giraitienė; Baltimorei A. Zemaitytis, Čikagai dr. Margeris; New Britain vėjininkas; K. Naravas, Shenandoah, Pa.

Sekami vėjininkai pakilo puikiais su atnaujintais: New Jersey valstijos vėjininkai Antanas ir T. Kaškaučius; Philadelphiai J. Šapranauškiečiai ir P. W. (Tąsa ketvirtame puslapyje)

Vėliausios Žinios

Londonas.—Jungtinių Valstijų vice-prezidentas Niksonas sako, kad Vakarai nesitrauks iš Vakarinės Berlyno dalies.

Chicago, Ill.—Vidurvakarinėse valstijose siaučia sniego audra. Vietomis priverstė iki 14 colių sniego. Vėjas buvo po 60 mylių per valandą.

Washingtonas.—Evangelistų bažnyčios sąjunga reikalauja Jungtinių Valstijų valdžią pripažinti Kiniją.

Albany, N. Y.—Per 10 mėnesių, tai tarpe sausio-spalio, 1958 metais, New Yorko valstijoje automobilių nelaimėse žuvo 1,757 žmonės. 1957 metais per tuos pat mėnesius žuvo 1,727.

Maskva.—Mirė Užsienio ministro pavaduotojas George Zarubinas. Jis buvo 58 metų amžiaus. Tai vienas iš žymių tarybinių diplomatų. Nuo 1946 iki 1952 metų jis buvo TSRS ambasadoriumi Washingtone.

Londonas.—Kai kurie šėrai nupulė po \$2.10. Kaip tik pasiekė žinia, kad Jungtinėse Valstijose šėrų kainos nukrito, tai tuojau ir čia jų vertė nupulė.

Washingtonas.—George J. Reed, Parole Boardo pirmininkas, pareiškė, kad komunistai Henry Winston ir Gilbert Green nebus iškalėjimo paleisti. Atsisako

juos paliešioti todėl, kad jie po nuteisimo nėjo į kalėjimą, bet slapstėsi iki 1956 metų.

Limestone, Maine.—Susikūlė karinis lėktuvas "KC-135" ir žuvo 5 lakūnai.

Baton Rouge, La.—Wyandote Chemikališkame fabrike įvyko sprogdimas ir sužeidė 14 darbininkų.

Birmingham, Ala.—Policija areštavo negrų kunigą Calvin W. Woods už "kurstymą" negrų boikotuoti busus, kuriuose palaima segregacija. Taipgi areštavo negrą John Kelly už "kurstančios" literatūros platinimą. Jį nuteisė 6 mėnesius kalėjimo ir \$100 piniginių baudos.

Newark, N. J.—Federaliniai teisėjai sutiko, kad New York Central ir Erie geležinkelio kompanijos gali sulaukyti savo perkėlimo laivus (ferry), kurie plaukioja tarpe New Yorko ir New Jersey valstijos.

Berlynas.—Anglijos, Francūzijos ir Jungtinių Valstijų karinių jėgų komandieriai gavo nurodymus, kas daryti, kai TSRS kariniai daliniai pasitrauks iš Rytinės Berlyno dalies.

Dayton, Ohio.—Mirė inžinierius Charles F. Kettering, kuris išrado automobiliams "self-starterius".

Pekinas.—Kinijos ir Šiaurinės Korėjos prekyba žymiai paaugo.

KINIJOS DIDELIS PASISEKIMAS IR
ČIANG KAI-ŠEKO NUSIMINIMAS

Hong Kongas.—"Lankiausi Kinijoje ir jos atsiekimai mane nustebino", rašo "Montreal Star" korespondentas Gerald Clark. Jis rašo, kad dar 1957 metais Kinija nepasigamino nei vieno traktoriaus, o 1958 jau pasigamins 20,000, gi 1959 m. 200,000.

Plieno ir špižiaus gamyboje daug padeda darbininkai savo mažose liejyklėse. Prieš du mėnesius buvo dar tik 30,000 tokių liejyklėlių, o dabar jau yra per 700,000.

Vengrijos žmonių
gyvenimas gerėja

Budapeštas.—1956 metų pabaigoje užsienio imperialistų remiamas sukilimas padarė daug žalos. Bet Vengrija, su pagalba kitų socialistinių šalių, žaizdas užgydė. Vien iš Tarybų Sąjungos ir Kinijos 1957 m. ji gavo \$200,000,000 vertės reikmenų.

Dabar Vengrijoje industrinė gamyba sunormalizuota, žemdirbystė padarė progreso, žmonių pragyvenimo reikmenų kainos nuolatos mažinamos.

Francūzijos Sudanas
siekia laisvės

Paryžius.—Francūzijos Sudanas, Vakarinėje Afrikoje, pasiskelbė autonomine respublika. Sudanas skelbia, kad jis pasiliks Francūzijos sąjungoje, bet namie savivaldiškai tvarkysis. Francūzijos Sudanas užima 591,000 ketvirtinių mylių plotą ir turi arti 4,000,000 gyventojų. Pietuose ruožiuojasi su pasiskelbusia nepriklausoma Gvineja, o šiaurėje su Alžyru.

VENGRIJA SKUNDZIASI
PRIEŠ JAV POLITIKĄ

Washingtonas.—Vengrijos Liaudies Respublika įteikė protestą Jungtinių Valstijų valdžiai. Ji sako, kad už neormalius šalių ryšius atsako JAV. Savo notoje Vengrija sako: "Jeigu Jungtinės Valstijos susilaikytų nuo piktos propagandos prieš Vengriją, tai abiejų šalių santykiai būtų normalūs".

PROTESTANTAI JAU
LAIMĖJO ITALIJOJE

Roma.—Italijos tribūnas patvarkė, kad religinės sektos gali be policijos leidimo steigti bažnyčias. Iki dabar, katalikų įtakoje, tas buvo draudžiama. Italijoje yra apie 50 milijonų katalikų, o tik apie 200,000 protestantų.

Berlynas.—Vakarų Berlyne fabrikantai skubina parduoti fabrikus.

Per dieną jos pagamina virš 300,000 tonų metalo. Prie jų dirba savanoriai, po savo reguliarių valandų, po dvi ar tris valandas. Vyriausybė nuo darbininkų metalą perka.

Iš Formozos rašo Greg MacGregor, kad Čiang Kaišekas ir jo vyriausybė nusiminus. Kinija kasdien daro didelį progresą, žmonių gyvenimas gerėja, o Formozos gyventojai tą žino. Pastaruoju metu kinai laiskais veda propaganda. Milijonai laisvų pasiekia Formozą.

Tarp Phila. ir Trenton
gilina Delaware upę

Philadelphia.—1956 metais armijos inžinierių vadovystėje buvo pradėta gilinti Delaware upę nuo Philadelphia iki Trentono. Tai bus virš 30 mylių ilgio apie 35 pėdų gylio ir 300 pėdų pločio kanalas. Juoni galės plaukioti dideli laivai. Būs išimta milijonai kubisku mastų žemės ir akmenų. Šio upėle kanalo iškasimas atsieis apie \$112,000,000.

Ekonominė krizė ir
kapitalistų pelnai

Paryžius.—Pakriko 18-kos Vakarų valstybių konferencija prekybos reikalais. Ekonominė krizė ir kapitalistų pelnai nustelbė politinį diktatą.

Jungtinių Valstijų diplomatai laikosi nusistatymo ir ant toliau kuo mažesniai turėti prekybos su socialistinėmis šalimis.

Bet Anglija labiausiai kenčia nuo tokios politikos. Jai reikia daug reikmenų įsivežti iš užsienio ir į užsienį išvežti fabrikinų dirbinių. Ji reikalauja atliuoti prekybos suvaržymus. Danija, Norvegija ir Holandija linksta anglų pusėn.

ILGĖJA TARYBINIŲ
LĖKTUVŲ LINIJOS

Maskva.—Tarybiniai "TU-104" lėktuvai daro vis ilgesnes keliones. Veikia Maskva - Pekinas - Vladivostokas, Maskva - Berlynas - Paryžius ir kitos linijos. Vakarų specialistai numato tarybiniams jetams didelę ateitį.

3,359,000 JAU
LANKO KOLEGIJAS

Washingtonas.—Šių metų rudenį į aukštąsias mokyklas įstojo 3,258,556 mokiniai, tai 190,000 daugiau, kaip buvo perėjais metais.

Bet inžinierijos kursą ima tik 68,000 studentų, o pereitais metais mokėsi 79,000. Jaunuoliai skundžiasi, kad jų draugai, baigę inžinierystę, nesusiranda darbo.

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$9.00	Canada and Brazil, per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Queens Co.	\$10.00 per year	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co.	\$5.50 per six months	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Dalykai aiškėja

PRADĖJO PAAIŠKĖTI tai, kas ir kodėl darosi Argentinoje, Pasirodo, kad ten dalykai rimtesni negu daugelis ligi šiol galvojo.

Lapkričio 28 d. savaitraštyje "The Worker" rašo laišką žymus Argentinos darbininkų judėjimo vadovas ir dienraščio "La Hora" redaktorius Rodolfo Ghioldi. Ką gi jis sako?

"Pastarųjų kelių mėnesių bėgyje Buenos Aires miestas atrodė lyg amerikinio imperializmo Meka", rašo jis. Prezidentas Frondizi, toliau sako Ghioldi, buvo išrinktas prezidentu koaliciniame saraše kaip anti-imperialistas. Ypatingai buvo pabrėžta, kad jis laikysis prieš jankių imperializmą. Deja, palaipsniui jis pradėjo pasiduoti imperializmui. Pradėjo derėtis su jankiais dėl pardavimo jiems Argentinos aliejaus šaltinių ir kitų svarbių pramonių.

I Buenos Aires buvo atvykęs amerikinis admirolas Kirk. Šis aiškiai ir nesvyruojančiai pasakė, kad amerikiniai interesai reikalauja Argentinoje "veikti", kad būtų neprileista įsigalėti tarybinėi rinkai ir tarybinėms įtakoms.

I Washingtoną Frondizi buvo pasiuntęs savo ekonomikos ministrą Carillą, kad ten gautų paskolų. Grižęs iš Washingtono, Carrillas parsivežė ir "programą", kurią Frondizio valdžia turinti vykdyti gyvenimui, jei nori amerikinių dolerių gauti. "Programoje" įdėta tokie dalykai:

1. Uždėti ant Argentinos žmonių naujus faksus.
2. Sumažinti darbininkų algas.
3. Nivertinti Argentinos pesą.

Frondizio valdžia dar vis nebeprisipažįsta Kinijos Liaudies Respublikos, nors tai kadaise žadėjo padaryti. O neprisipažįsta dėl to, kad bijosi užrūstinti Washingtoną!

Kitais žodžiais, rašo "La Hora" redaktorius, Frondizi pradėjo imperialistams pataikauti, pradėjo prieš juos lenktis, pradėjo jiems talkauti; j.s. Frondizi, išsižada visų tų principų, kuriuos kadaise pats skelbė. Visa tai, aišku, kenkia Argentinos liaudžiai. Na, ir dėl to, kaip girde, neseniai buvo prieš Frondizį griežtai pasisakęs vice-prezidentas Gomezas ir daug kitų žmonių.

Dabar aišku, kodėl Gomezas tapo pašalintas iš vietos. Dabar aišku ir tai, kodėl Argentinoje buvo pradėta areštuoti visa eilė žmonių.

TIK ŠIOMIS DIENOMIS mes gavome laišką iš vieno lietuvių veikėjo Argentinoje. Jis rašo, jog Frondizio valdžia, bandydama numalšinti savo politikos kritikus, pradėjo žmones areštuoti. Daugiausiai areštuojami komunistai. "Jau ir vėl Villa Devoto kalėjimas pilnas žmonių", rašo tasai veikėjas. Areštuojami ir unijistai, ir intelektualai.

Tarp kitų veikėjų suareštuotas ir išsiųstas į "Tierra del Fuego" (Ugnies žemę) populiarius rašytojas Alfredo Varela, autorius romano "Tamsioji naktis" (kurios apžvalgą pereiname Laisvės num. pateikė Jonas Kaškaitis). Laiške sakoma: "A. Varelo gyvybė yra pavojuje, nes jis buvo su'ntas sergantis."

Tokie dalykai dedasi Argentinoje. Tai pabrėžiam, kad būtų aišku kiekvienam, kodėl argentiniečiai pradėjo bruzdėti prieš vasario mėnesį išrinktą šalies prezidentą Frondizį.

Jų moralas

PUBLICISTAS Herbert Aptheker rašo apie kai kuriuos amerikinius žurnalistus, kurie nuolat žaunija, būk socialistinių kraštų rašytojai ir žurnalistai turį "labai žemą moralą."

Kas gi tie do moralistai, koks jų moralas?

Kolumnistas Joseph Alsop, kuris užgryė Alžyro patirijotų skerdynės, atliekamas francūzų militaristų.

Max Lerner, kuris užgryė Guatemalos sumėsinėjimą, atlikta prieš keletą metų, kur's, beje, sveikino Izraelio, Francūzų ir Anglijos karą prieš Egiptą.

Pas lietuvius taipgi yra panašių moralistų. Jie gyvena klerikalų, taut'nikų ir socialdemokratų pastogėse.

Streikai

PASTARUOJU METU subruzdavo kovoti už savo reikalus didžiųjų lektuvų kompanijų darbininkai.

Šiuos žodžius rašant, streikuoja Trans-World Airlines ir West Coast Airlines kompanijų darbininkai: vairuotojai, inžinieriai, mechanikai ir net stiuverdesės! Vada streikuoti ir American Airline kompanijos darbininkai.

Kodėl gi jie streikuoja? Gal streikuoti labai miela? Ne! Jie streikuoja vyriausiai už tai, kad būtų pakeltos jiems algos. Gyvenimo produktų kainoms kylant, aišku, sunkėja ir darbininkų gyvenimas. Organizuoti darbininkai priversti streikuoti, priversti reikalauti, kad jiems būtų padidintos algos.

Numatoma ir daugiau streikų kitose pramonėse.

Trumpai kalbant

Triukšmas, keltas amerikineje spaudoje dėl B. Pasternako, aprimo. Daugeliui, matyt, jau ir liežuvį paskaudo berėkiant, bet triukšmaujant.

Kad Pasternakas padarė didžiulę klaidą, pats prie to prisipažįsta laiške, neseniai tulpusiam Maskvos "Pravdoje." Jis ten, be kitko, sako:

"Aš tikiu, kad rasiu savyje jėgų atkurti savo gerą vardą ir pakirstą draugų pasitikėjimą."

Ar Pasternakas tai padarys, ne tiek čia svarbu. Svarbu, kad jis prisipažįsta, kad jo veikalas "Daktaras Živago" yra anti-tarybinis.

O jei jūs tuo netikite, tai pasakysiu, kad iš jo to romano ištraukias per keletą numerių spausdinto rusų baltagvardiečių laikraštis "Novoe Ruskoje slovo", na, ir lietuviškų menševikų "Naujienos".

Tik pagalvokite: kada "Naujienos" spausdino savo skiltyse ką nors doro, ką nors objektyvaus?

Lietuvos rašytojai taipgi tarė savo žodį dėl Pasternako ir jo apdovanojimo Nobelio premija. A. Venclova priminė, kad Pasternakas, "nutraukęs ryšį su savo šalimi, jos liaudimi, tapo politiniu tarptautinės reakcijos įrankiu ir talkininku." Juk tai tiesa, ar ne?

Idomiai tuo klausimu kalbėjo rašytojas V. Mykolaitis-Putinas. "Tiesos" korespondentas rašo:

"Jis kalbėjo, kad sunku suvokti ir suprasti, kaip tokie žmonės, kaip Pasternakas, 40 metų gyvenę tarybinėje santvarkoje, galėjo nieko nematyti, nieko nesu-prasti, nepergalvoti ir pa-

galiau prieiti prie tokio liūdno finalo. Tik visišku užsisklendimu nuo gyvenimo Pasternakas laikėsi Didžiojo Tėvynės karo metais. Kada tarybinė liaudis, pergyvendama sunkiausius karo momentus, didvyriškai, pasiaukodama kovojo prieš hitlerinį fašizmą, kada visi tarybiniai rašytojai padėjo liaudžiai jos herojiškose grumtynėse, B. Pasternakas neprisidėjo prie šios kovos. Nobelio premijos pasiskyrimas Pasternakui yra aiški tarptautinės reakcijos provokacija, kuria ji nori įpūsti didesnę ugnį "šaltajame kare" prieš Tarybų Sąjungą."

"Atorių šešelyje" autorius aiškiausiai apibūdino B. Pasternako rolę, kaip antitarybinio rašytojo, gyvenančio Tarybų šalyje.

Š. m. gruodžio mėnesio pradžioje bus išsklmingai atžymėta 40 metų sukaktis, kai Lietuvoje prasidėjo pirmoji proletarinė revoliucija, kai ten buvo paskelbta Tarybų valdžia, kuriai vadovavo Vincas Kapsukas-Mickevičius.

1919 metais Tarybų valdžia Lietuvoje buvo laikinai nugalėta, bet kiekvienas galvojančis žmogus žinojo, jog tai buvo tik laikinai.

Taip ir buvo. Tarybų valdžia Lietuvoje grįžo 1940 metais. Ir 1960 metais ji minės savo gyvavimo 20-metinę sukaktį. Jau dabar Lietuvos žmonės ruošiasi prie tos šventės minėjimo.

Redakcijos Atsakymai

Senam Vincui. — Apsakymas gautas. Dėkojame. Išspausdinsime jį vėliau.

Onai Šilkinei. — Laiškas persiųstas ten, kur prašėte.

IŠ JUNGTINIŲ TAUTŲ

Erdvės "kontroliavimas," kaip atrodo, sukluvo Pirmajame komitete

(Mūsų korespondento)

Jungtinės Tautos. — Lapkr. 24 d. JT Asamblėjos Pirmasis politinis komitetas baigė debatus dėl sudarymo laikinojo komiteto erdvei "kontroliuoti", — stebėti, kad erdvė nebūtų naudojama militariniams-agresyviams tikslams.

Jeigu prieš savaitę buvo manyta, kad tam "kontroliavimui" bus sudarytas platus JT komitetas, tai praėjusio pirmadienio balsavimas parodė, jog šiuo metu tai vargiai kas panašaus bus.

Skirtumai

Tuo klausimu rezoliucijos buvo dvi: viena JAV, kita Tarybų Sąjungos.

Kai kuriais klausimais abidvi rezoliucijos sutapo, abidvi stoji už tai, kad būtų sudarytas toks komitetas, kuris tartųsi, diskusų ir ieškotų priemonių, kaip ateityje būtų galima erdvę "kontroliuoti", kaip ir kokias nustatyti taisykles, kad ateityje nieks negalėtų erdves naudoti agresyviams tikslams. Pagrindinis skirtumas rezoliucijose buvo tik dėl tokio komiteto kompozicijos.

Tarybų Sąjungos rezoliucija siūlė, kad į tokį komitetą įeity vienuolika valstybių: JAV, Anglija, Francūzija, TSRS, Rumunija, Čekoslovakija, Jungt. Arabų Respublika, Lenkija, Indija, Švedija ir Argentina.

Jungtinės Valstijos tarė: ne! Mr. Lodge sakė, jog Tarybų Sąjunga siūlo į komitetą per daug socialistinių valstybių. Jis pateikė savo siūlymą, kurin įeity: JAV, TSRS, Anglija, Francūzija, Argentina, Belgija, Austra-

lija, Brazilija, Čekoslovakija, Lenkija, Indija, Iranas, Japonija, Meksika, Švedija, Jungt. Arabų Respublika, Kanada ir Italija.

Mr. Lodge, kaip matome, atsisakė į komitetą įsileisti Rumuniją.

Tarybų Sąjungos delegacijos vadovas V. A. Zorinas sakė: JAV siūlomas komitetas negalės gerai veikti, nes jo kompozicija netikusi.

JAV delegacijos galva atsisakė: patinka jums ar ne, patinka, o mes visvien balsuosime už savo pasiūlytąjį sarašą!

Išsivystė tuo klausimu debatai. Indija, Jungt. Arabų Respublika ir kt. pasiūlė savo rezoliuciją, raginant, kol kas šį reikalą padėti į šalį, o tuo tarpu tegu JAV ir TSRS tariasi dėl kompromiso.

Kai atėjo laikas balsuoti, Indijos ir Jungt. Arabų Respublikos rezoliuciją atmetė.

Tada iškilo klausimas, kurią rezoliuciją pirmiau balsuoti: Tarybų Sąjungos ar Jungt. Valstijų? Mr. Lodge reikalavo, kad jo rezoliucija būtų balsuota pirmiau. Tuomet V. A. Zorinas pasakė daug maž taip:

— Mums nesvarbu, kuri rezoliucija bus balsuota pirmiau. Kai mes savo rezoliuciją pasūlėme, norėjome, kad ji būtų priimta vienbalsiai.

Klausimas labai svarbus, todėl jis turėtų rasti visuotinę pritarimą. Aš žinau, kad Mr. Lodge turi mechaninę daugumą, bet tai nieko nereikšia. Jei JAV rezoliucija bus priimta, tai ji tik rezoliucija ir pasiliks, konkre-

taus nieko nebus pasiekta. Mr. Lodge, atsakydamas Zorinui, netiesiogiai priminė, kad jis jau turįs 50 balsų už savo rezoliuciją. Na, tai ji ir buvo balsuota ir priimta 51 balsu. Devyni balsai buvo prieš, o 21 valstybė susilaikė nuo balsavimo.

Po to tarybinio bloko delegatai pareiškė, kad jie į komitetą neįeis, kadangi tasai komitetas (JAV pasiūlytas) buvo prarastas mechanišku ir diktatorišku būdu.

Na, o be Tarybų Sąjungos, kuri pati pirmoji pradėjo užvaldyti erdvę, atrodo, komitetas bus bejėgis.

Šis klausimas dar bus svarstytas generalinėje Asamblėjos sesijoje. Gal dar bus padaryta kokių nors kompromisų, bet abejojama.

Lapkričio 25 d. šis komitetas pradėjo svarstyti Kipro salos klausimą.

ŠYPSĖNOS

MOTINA IR DUKTĖ

Motina: "Dukrele, kada tik tu taip išdykauji, ant mano galvos plaukai pasidaro žilėsniai."

Duktė: "Vaje, mamyte, tai reikiša, kad kai jūs buvote jaunos, tai turėjote būti didžiausia išdykėlė. Tik pažiūrėk: į mūsų močiutės plaukus — jie visai balti!"

—Na, ir pagalvok, ką tams-ta padarei! — sakė teisėjas pavogusiam batus kaltinamajam.

—Tamsta gausi pabaudą, neteksi tarnybos ir užtrauksi gedą visai šeimynai! — ir vis tai dėl poros batų!

—Taip, taip, ponas teisėjau... ir dar tie patys batai pasirodė per ankšti, kad net mazolius užtryniau.

—Vytuk, pasakyk man, kas labiausiai klauso jūsų namuose mamytės?

—Tėvelis, aišku...

ŽYMUS REVOLIUCINIO JUDĖJIMO LIETUVOJE VADAS

"... Sukilusių Lietuvos darbininkų ir vargingųjų valstiečių vardu, Lietuvos raudonarmiečių vardu, skelbiame karinės Vokietijos okupacijos, Lietuvos Tarybos ir visų kitų buržuazinių tautinių tarybų ir komitetų valdžią nuversta. Visa valdžia pereina į Lietuvos Darbininkų, Bežemių ir Mažžemių Atstovų Tarybų rankas..." — skelbė prieš keturiasdešimt metų Laikinosios revoliucinės Lietuvos darbininkų ir vargingųjų valstiečių valdžios manifestas.

Šį nepaprastai didelės svarbos dokumentą 1918 m. gruodžio 16 d. pasirašė Lietuvos pirmosios tarybinės vyriausybės vadovas Vincas Mickevičius-Kapsukas.

V. Mickevičius-Kapsukas — profesionalas revoliucionierius, vienas iš Lietuvos Komunistų partijos organizatorių ir vadovų, talentingas rašytojas, publicistas ir literatūros kritikas, visą savo gyvenimą paskyrė kovai už šviesią savo gimtojo krašto ateitį.

Lietuvos TSR Valstybiniame istorijos-revoliucijos muziejuje sukaupta daug medžiagos, pasakojančios apie V. Kapsuko gyvenimą, jo revoliucinę veiklą ir literatūrinę kūrybą. Štai nuotrauka, iš kurios žvelgia ryžtingas gimnazisto veidas. Čia Vincas Mickevičius atvaizduotas tuo laiku, kai jį, Vilkaviškio apskrities valstiečio sūnų, už pir-

muosius žingsnius revoliucinėje veikloje pašalino iš Seinų seminarijos, o po to ir iš Mintaujos gimnazijos.

... Audringi 1905-1907 metai. Visą Rusiją apėmė revoliucinis sukilimas. 25 metų amžiaus revoliucionierius V. Mickevičius aktyviai įsijungia į liaudies kovą prieš carizmą. Gimta, jame krašte jis yra visuomet revoliucinių įvykių centre. 1905 m. vasarą jaunasis revoliucionierius organizuoja Šiaurės Lietuvoje dvarų streikus, susiriša su Šiaulių darbininkais, vadovauja revoliucinei kovai Suvalkijoje, gabena ginklus ir literatūrą iš užsienio.

Po pirmosios Rusijos revoliucijos, žiauriausios reakcijos laikotarpiu V. Kapsukas ne kartą kalinamas, ištremiamas į Sibirą. Tuo laiku jis parašė knygą "Caro kalėjimuose". Brangus Lietuvos darbo žmonių muziejuje saugojamas Jakovo Sverdlovo laiškas, parašytas V. Kapsukui 1913 metais, abiem esant įstrėmimė.

Po 1917 metų Vasario revoliucijos Vincas Mickevičius-Kapsukas grįžta į Rusiją, bolševikų gretose įsijungia į aktyvią kovą už socialistinės revoliucijos pergalę. Visą eilę dokumentų liudija apie didelį darbą, kurį V. Mickevičius-Kapsukas kartu su Z. Angariečiu

V. Mickevičius-Kapsukas savo darbo kabinete "Žoržo" (dabar "Vilniaus") viešbuty Vilniuje 1919 metų balandžio mėnesį.

atliko Maskvoje dirbdamas Lietuvių sekcijų Centro Biure prie RSDDP (b) Centro Komiteto ir būdamas Lietuvių reikalų komisaru prie Tautybių reikalų komisariato.

Dabar, kai Lietuvos darbo žmonės pažymi šlovą, į pirmosios proletarinės revoliucijos Lietuvoje 40-metį, muziejaus lankytojai ypac domisi eksponatais, vaizduojančiais V. Mickevičiaus-Kapsuko veiklą Lietuvoje 1918-1919 metais. V. Kapsukas atlieka didelį organizacinį darbą kuriant Lietuvos Komunistų partiją, vadovauja Lietuvos darbo žmonių kovai už Tarybų valdžią. Jis buvo pirmuoju Laikinosios revoliucinės Lietuvos darbininkų ir vargingųjų valstiečių vyriausybės pirmininku. Išliko nuotrauka, kurioje V. Kapsukas pavaizduotas savo darbo kabinete buvusiame "Žoržo" (dabar "Vilniaus") viešbutyje. Visą eilę dekretų, nutarimų su V. Kapsuko parašu kalba apie tarybinės vyriausybės didį rūpinimąsi Lietuvos ekonominiu ir kultūrinio gyvenimo atkūrimu. Tai dekretai apie pramonės įmonių, žemės nacionalizavimą, apie 8 valandų darbo dienos įvedimą, apie bažnyčios atskyrimą nuo valstybės, apie mokyklų reorganizavimą ir kt.

Kai užsienio interventai ir vidaus kontrrevoliucija užgniauzė Lietuvoje Tarybų valdžią, V. Kapsukas pasitraukė į Baltarusiją ir iš ten vadovavo revoliuciniam darbui Lietuvoje.

Kalėjimais, ištėrimimais, katorga pakenkė V. Kapsuko sveikatai, bet nesugebėjo palaužti jo revoliucinės energijos. Jis nenuilstamai dirba partinį ir visuomeninį darbą, daug rašo, redaguoja "Priekalo" žurnalą, kurio puslapiuose ragina Lietuvos darbo žmones kovoti už savo laisvę. Kominternėje jis vadovauja Pabaltijo ir Lenkijos sekcijai.

Gabus teoretikas, talentingas publicistas ir literatas Vincas Kapsukas tyrinėjo Lietuvos darbininkų revoliucinio judėjimo istoriją ir parašė tokius plačiai žinomus veikalus, kaip "Pirmoji Lietuvos proletarinė revoliucija ir Tarybų valdžia", "Trumpa Lietuvos socialdemokratų partijos istorija", "Didysis Lietuvos kareivių sukilimas". Jo plunksnai priklauso monografijos apie lietuvių proletarinį poetą Julij Jononį ir rašytoją-demokratą Joną Biliūną.

V. Mickevičius-Kapsukas mirė Maskvoje 1935 metų vasario 17 d. Tūkstančiai darbo žmonių palydėjo jį į paskutinę kelionę. Mūsų muziejuje saugomi raudono šilko kaspiniai nuo vainikų, kurie buvo uždėti nuo įvairių kraštų komunistų partijų ir organizacijų ant jo kapo. Šios relikvijos rodo, kaip didžiai gerbė ir mylėjo įžymųjį Lietuvos revoliucionierių milijonai darbo žmonių.

Z. Zemaitytė

Lietuvos TSR Valstybinio istorijos-revoliucijos muziejaus mokslinė bendradarė

„Tikroji Čarlio Čaplino paslaptis“

Jis gimė Fontainebleau

Niekas nežino, kas buvo jo tėvas. Viena tik aišku, kad jis gimė Fontainebleau mieste, kur jam buvo lemta pasidaryti žydų ortodoksų arba adventistų, septintos dienos garbintojų. Jo motina buvo labai neturtinga. Jos gyvenimas buvo liūdnas ir triukšmingas: ji turėjo šokti ir dainuoti, tikti šeiminkams ir būti maloni svečiams... Ji su antros rūšies artistų trupe gastroliaavo po Francūziją. Taip užsidirbo duona. Bet vieną dieną jis susirgo, atsigulė Fontainebleau viešbutyje ir pagimdė berniuką, kurio likimas tada buvo net neįsivaizduojamas, nes tada dar nebuvo jokio kino.

Skurdi jaunystė

Po penkioliklos metų, dvidešimto amžiaus pačioje pradžioje, kada mirė karalienė Viktorija, Čarlis vaikščiojo gatvėmis, rinko vaisių ir valgio liekanas, vyniojo į la kraščius ir nešė namo. Maitinosi pats ir maitino savo motiną. Jo motina eidavo į restoranus, ten šiek tiek uždirbdavo, bet taip

mažai, kad net valgiui trūkdavo. Tuo laiku Londono impresario Karno ruošė artistų trupę į Ameriką ir pakvietė Čarlį. Ir Čarlis taip iškeliavo į Ameriką. „Kai aš turėsiu pinigų, aš sukursiu filmą tikrai tau vienai“, sakė jis motinai.

Kada Čarlis Čaplinas jau tapo populiarius artistas, kai jau buvo vaidinęs filmuose „Čarlis kareivis“, „Suns gyvenimas“ ir kt., dėl Samuel Goldwyn bendrovės, už kuriuos jis gavo po 80,000 dolerių, jis jau galėjo įkurti savo filmų gaminimo imonę. Ir taip jis su Douglas Fairbanku ir Mary Pickford buvo sudaręs savo kompaniją ir manė padaryti biznį. Ruošė filmą „Visuomenės nuomonė“. Šiame filme jo partnerė turėjo būti Edna Purviance, kuri jam patiko ir kurią jis buvo įsimylėjęs. Po sunkios darbo dienos jis jai pasakė: Tu nori daugiau, negu būti komiko partnere. Kai aš turėsiu pinigų, aš sukursiu filmą dėl tavęs, šiame filme manęs nebus. Jis pradėjo vykdyti tai, ką buvo pažada-

dėjęs. Tačiau Edna Purviance nebuvo patenkinta. Ji reikalavo daugiau. Jis jai mokėjo po 250 dolerių savaitėje. Bet Edna susikompromitavo viename skandale, pradėjo gerti ir dėl gėrimo mirė.

Du kartus mylėjo Litą Grey

Po kiek laiko Čarlis paliko Hollywood. Jis susitiko su Lita Grey. Ji jam labai patiko. Tai buvo mažutė artistė, kurios motina buvo meksikietė. Bet buvo vargas su Lita, nes ji jokiu būdu nesutiko naktį pasilikti su juo viename kambaryje. Kada reikėjo važiuoti į Meksiką, tai Lita nesutiko važiuoti viename vežime ir turėjo abudu važiuoti atskiruose vežimuose. Čarlis nupirko gražią vilą Beverley Hill, kur apgyvendino visą Litos šeimą, ir net gimines.

Čarliui reikėjo ivažiuoti į New Yorką. Po ilgo laiko jis sugrįžo į Hollywoodą. Vėlai vakare jis susitiko moterį, kuri jam labai patiko. Pasirodė, kad tai jo Lita Grey, mažytė meksikietė. Jiedu pagaliau apsisėdė ir metus gyveno laimingai. Čarlis buvo patenkintas.

Čarlis savo imonės savininkas

Pirmiausia jis nusipirko sklypą žemės ir pasistatė mažutę kino studiją. Čaplinas dirbo, trūšė savo mažutę atelę.

Jį aplankydamo garsūs artistai ir žiūrėdavo, ką jis veikia. Jis pasamdė metams mašinistus, daktilapistus ir kitokius žmones, reikalingus prie filmų darbo. Bet kadangi reikėjo dirbti be poilsio net po keturiasdešimt aštuonias valandas, tai visi jo bendradarbiai išlankstė, o jis pasiliko vienas.

Talentų atradimas

Visi tie, kurie turi reikalingų su filmais, turi stebėtiną instinktą. Tokį instinktą turi ir Čaplinas. Taip vieną kartą New Yorko teatro užkulisuose pastebėjo mažą berniuką, kurio tėvai buvo akrobatai. Čaplinas apžiūrėjo vaikutį, ir kai tėvai grįžo iš scenos, jis paprašė padaryti sutartį su mažuoju berniuku. Tai buvo Džekis Koganas. Tą patį vakarą vakarieniaudamas viename restorane pastebėjo kelnerį, kuris jam patiko. Šiam pasiūlė pabandyti kieno meną. Tas buvo Adolfas Menzis. Išstius vakarus

Čarlis kalbėjosi su juo apie filmus. Bet nebuvo pinigų ir neturėjo reikalingų aparatų. Atsirado kinietis, kuris už 10 dolerių dienai sutiko atlikti visus techniškus darbus. Pagaminęs filmą, Čaplinas žiūrėjo į jį. Bet pasirodė, kad jo drabužiai buvo netikę, nes jis kaikiuriose scenose pasirodė su pižama. Tada jis nubėgo pas savo draugus Douglas Fairbanką ir Mary Pickford, prižadino juos ir prašė paskolinti reikalingų rūbų. Aštuntą valandą ryto jam per telefoną pasisūlė vienas bedarbis. Čaplinas net nematęs jį priėmė. Taip gimė Stenbergas.

Žmogus, kurio visos meilės istorijos baigėsi blogai

Čarlis Čaplinas yra labai sentimentalus ir nedraugus moterų tarpe. Visos jo meilės istorijos baigėsi liūdnai. Jis tikrai mylėjo tik vieną moterį dar būdamas Londono. Bet ji buvo vargšė artistė, kuri iš skurdo mirė vos turėdama 20 metų.

Po to jis ieškojo moters visur, ieškojo su gryna širdimi ir niekur nesurado kitos tokios. Jam trūkstą charakterio, vyriškumo ir nė su viena moterimi jis nega-

li net pradėti mylėtis. Kai jis neseniai buvo atvykęs į Europą, jo seni pažįstami klausė, kodėl jis nemylė, siūlė mylėti kokią mažutę artistę, kuri filmų pasaulyje viškai nežinoma. Ką aš turiu daryti? — klausė Čarlis.

— Labai nedaug. Kai tavo laivas priplauks prie kranto, kai susirinks fotografai ir reporteriai, tu greit jį apkabink ir pasakyk: „Mano brangioji!“ Ir tik tiek.

— Gerai, — atsakė Čaplinas. Jis nepažino jaunos artistės, bet jis norėjo padaryti tai, ką jam patarė draugai.

Paulette Goddard, kuri vaidino „Naujuosiuose laikuose“, jis mylėjo tris metus, bet kai laikraščiai pradėjo rašyti apie jų vestuves, viskas nuėjo niekais. Ir dabar, turėdamas jau 50 metų argi gali ką nors sužavėti?

(Viskas paimta iš laikraščio „Diena“, ėjusio 1936 m. Kaune.)

J. Gaidys

Maskva. — Buvęs TSRS premjeras Nikolajus Bulganinas labai serga ir raudasi Maskvos ligoninėje.

J. JUSIUS

VATIKANAS IR KATALIKYBĖ 1870-1917 M.

Šiuolaikinei Vatikano ir katalikybės istorijai skirta daug literatūros. Tačiau dauguma kūrinių šia tema parašė klerikaliniai ir buržuaziniai autoriai, piešiantieji popiežių kaip antnacionalinę ir antklasine instituciją, kuri, esą, savo veikloje vadovaujasi „kilniais“, moraliniais-religiniais tikslais ir sumetimais. Toks požiūris prieštarauja istorinei tikrovei. Popiežiaus visiška „žemiška“ religinė-politinė organizacija, kurios veikla glaudžiai persipina su bendra pasaulietiška istorija, su klasių kovos istorija. Tai ypač išryškėja, analizuojant Vatikano istoriją imperializmo laikotarpiu.

Deja, marksistinių studijų apie šiuolaikinę katalikų bažnyčios istoriją yra labai mažai. Šią didelę spragą žymiu mastu užpildė neseniai TSRS Mokslų akademijos leidyklos išleista tbsri žinomo popiežiaus istoriko M. Šeinmano knyga „Vatikanas ir katalikybė XIX amžiaus pabaigoje — XX amžiaus pradžioje“.

M. Šeinmano knyga nušviečia aktualiausius popiežiaus politikos klausimus imperializmo laikotarpiu. Prie tokių klausimų priklauso: Vatikano ir katalikybės pažiūra į darbininkų judėjimą ir į socializmą, „krikščionių demokratijos“ atsiradimas ir veikla, Vatikano diplomatija imperializmo laikotarpiu, Vatikanas ir kolonijinė imperializmo politika, Vatikanas ir 1914—1918 m. karas. Analizuodamas šiuos aktualius klausimus, autorius panaudojo daug pirminių šaltinių — oficialius popiežiaus dokumentus, memuarinę ir monografinę literatūrą, epochos periodiką, marksizmo-leninizmo klasikų ir darbininkų judėjimo veikėjų pasakymus. Ypač vertinga yra pirma karta autorius nanaudota archyvinė medžiaga, konkrečiai, Rusijos carinės vyriausybės atstovų prie Vatikano pranešimai ir raportai, ryškiai nušviečiantieji Vatikano politiką XIX amžiaus pabaigoje ir XX amžiaus pradžioje.

Leonas XIII pažiūra

Autorius nurodo, kaip šio valdžios aristokratijos suaugimas su finansiniu kapitalu XIX amžiaus pabaigoje padėjo paversti katalikybę Vakarų Europos šalyse buržuazijos religija (Jungtinėse Valstijose šis procesas pasibaigė anksčiau). Tapusi vienu iš kapitalistų viešpatavimo ramsčių, katalikybė pradėjo stengtis patraukti bažnyčios pusėn pramonės darbininkus, siekdama atitraukti juos nuo socialistinio judėjimo.

Kokių gi būdu, kokiais argumentais operuodami katalikybės ideologai stengėsi atitraukti darbininkus nuo socializmo idėjų? Apie tai galima spręsti iš Romos popiežiaus Leono XIII (1878—1903 m.) enciklikos. Popiežius Leonas XIII tvirtino, kad kapitalistinė nuscavybė esanti šventa. Jis smerkė komunistus ir socialistus už tai, kad jie „propaguoja pilnutinę visų žmonių lygybę teisiu ir pareigų atžvilgiu.“

Siekdamas pateisinti nelygybę ir socialinę darbo žmonių priespaudą, popiežius Leonas XIII rašė, jog darbas — tai dievo bausmė už „pirmąją nuodėmę“, o visos nelaimės žemėje — šios „nuodėmės“ pasekmės. Taip samprotaudamas, popiežius ragino darbo žmones susitaikyti su savo, kaip pavergtųjų padėtimi, nes toks esąs jų likimas. „Iš šios sociologijos, — nurodo autorius, — se-

ka, kad ne kapitalizmas kaltas dėl vargo, kurį jis užkrauna liaudies masėms, o jos pačios, darbo žmonės atsako savo kančiomis už pirmąją nuodėmę. Leonas XIII itikinėjo darbo žmones, kad jie privalo skirti pagrindinį dėmesį ne žemiško gyvenimo sunkumams, o privalo tikėtis geresnio „pomiriniame gyvenime“, nes „mūsų tikrasis gyvenimas, — pabrėžė popiežius, — prasideda, tik atsisakyus mums nuo žemiško gyvenimo“. Leonas XIII įkalbinėjo neturtinguosius ir engiamuosius, kad jų dabartinę sunki padėtis užtikrinanti jiems „amžiną palaimą“ po mirties.

Popiežius ir darbo unijos

Leonas XIII ragino steigti darbininkų organizacijas, vadovaujamias dvasininku, bet ne darbo žmonių kovą prieš kapitalistus, o kovai prieš socialistus ir komunistus, kuriuos jis laikė pagrindiniais bažnyčios priešiniais. Aišku, kad visų šalių buržuazija su didele simpatija žiūrėjo į katalikų bažnyčios pastangas iškovoti įtaką darbininkų klasei, padarant tuo žalą socialistams ir komunistams. Prancūzijos, Vokietijos, Austrijos-Vengrijos ir carinės Rusijos vyriausybės palaikė glaudžius ryšius su popiežiumi Leonu XIII, nes matė, kad Vatikanas yra įtakinga reakcinė jėga, galinti stabdyti pasaulinio revoliucinio judėjimo vystymąsi.

Socialistinis darbininkų judėjimas duoda-vo atkirtį bažnytinės hierarchijos ir klerikalų siekimui suskaldyti darbininkų klasę ir vaizduoti save darbo žmonių globėjais ir užtarėjais.

Krikščionys demokratai

Savo knygoje M. Šeinmanas giliai analizuoja taip pat XIX amžiaus pabaigoje atsiradusio „krikščionių demokratijos“ judėjimo veiklą. Šis judėjimas, kuris, kaip ir krikščioniškas darbininkų judėjimas, turėjo silpninti proletariato klasinę kovą ir slopinti revoliucines nuotaikas katalikų masėse, iš pradžių eilėje šalių (Italija, Prancūzija) išsprūdo iš dvasininkijos kontrolės. Žymūs „krikščionių demokratijos“ vadovai kritikavo buržuazinę santvarką ir buržuazinę valstybę ir reikalavo iš pačios bažnyčios orientuotis į liaudį, o ne į viešpataujančias klases. Vatikanas pasmerkė tokius lyderius, atskyrė juos nuo bažnyčios.

Vatikanas ir katalikų hierarchija, pažymi autorius, „stūmė krikščionių demokratų judėjimą į dešinę, į bendradarbiavimo su buržuazine valstybe ir su kapitalistinėmis organizacijomis kelią... Tose šalyse, kuriose krikščionių demokratų judėjimas, labai nevienalytis savo sudėtimi, atėjo prie valdžios (Austrija, Belgija, Olandija) išaugusių katalikų politinių partijų asmenybe, jis dar prieš pirmąjį pasaulinį karą tapo ištikimu buržuazijos ginklanešiu. O ten, kur demokratiniai elementai vyravo judėjime (Prancūzija, Italija), Vatikanas persekiodavo ir paleisdavo organizacijas“.

Kaipio reakcijos atspara

1888 metais popiežius Leonas XIII kalbėjo Rusijos atstovui prie Vatikano Izvolskui apie „būtinumą suvienyti mūsų neramiais laikais konservatyviasias pasaulio jėgas“. Leonas XIII primygtinai siūlė carui Aleksandriui III sąjungą... „apsauginamas pra-

dams remti“. Su tokiais pat pasiūlymais Leonas XIII ne kartą kreipėsi ir vėlesniais metais. Kartu Leonas XIII nedviprasmiškai rėmė carizmo priešišką politiką lenkų tautos atžvilgiu. Jis taip pat rėmė antilenkiškųjų vokiškųjų šovinistų ir Vokietijos vyriausybės politiką.

1894 metais popiežius Leonas XIII paskelbė encikliką, kuria jis kreipėsi į lenkų vyskopus. Joje popiežius ragino katalikų vyskopus Rusijoje vykdyti lojalią politiką carizmo atžvilgiu, iš lenkų-katalikų Galicijoje popiežius reikalavo klausyti Austrijos imperatoriaus, o lenkus-katalikus Prūsijoje popiežius įkalbinėjo pasitikėti kaizerio „teisingumu“ ir vykdyti įstatymus.

Kaipio carizmo ramstis

1901 metais Rusijos ministras-rezidentas prie Vatikano Gubastovas pranešė carinei vyriausybei, kad, pasak Leono XIII, „jis daras viską, kas nuo jo priklausys, kad įkalbėtų lenkus ir lenkų vyskopus būti ištikimais ir geras savo valdovo pavaldiniais, patardamas jiems sąžiningai vykdyti vyriausybės parėdymus...“ Panašių pasisakymų ir faktų recenzuojamoje knygoje pateikiama daug.

Tokią pat reakcinę politiką vykdė ir Leonas XIII įpėdinis — popiežius Pijus X, kurį Vatikanas neseniai paskelbė „šventuoju“. 1905 metų revoliucijos įkarštyje Pijus X paskelbė encikliką į katalikų bažnyčios Rusijoje arkivyskopus ir vyskopus. Šioje enciklikoje jis reikalavo raginti tikinčiuosius klausyti caro valdžios organų. Katalikai, reikalaus popiežius, turi „visuomet būti tvarkos pusėje“, t.y. šiuo atveju — carizmo pusėje. Enciklika baigėsi Nikolajaus II gyrimu ir lenkų nacionalinio judėjimo smerkimu. Nikolajus II pareiškė Romos popiežiumi „ypatingą padėką“ už jo aktyvų išstojimą prieš revoliuciją.

Rusijos atstovų prie Vatikano 1906—1908 metų pranešimuose, pažymi autorius, visuomet būdavo pabrėžiama, jog kurija užima antilenkišką poziciją ir pasirodys palankiai žiūrėti į carinės vyriausybės norus, pažeidžiant lenkų interesus, o taip pat pažeidžiant lietuvių interesus.

Carinė vyriausybė glaudžius santykius su Vatikanu laikė politiškai naudingais. 1914 metų sausio mėnesį užsienio reikalų ministras Sazanovas pritarė paruoštam jo ministerijoje raštui, kuriame buvo įrodinėjama, jog „katalikų bažnyčios milžiniškos konservatyvios jėgos panaudojimas kovai prieš vis stiprėjančias dabar socialistinę ir antivyriausybines sroves liaudyje negali neatitikti esmingiausių valstybės interesų“.

Labai įdomus M. Šeinmano knygos skyrius, kuriame kalbama apie Vatikano pažiūrą į kolonijinę imperializmo politiką. Autorius, remdamasis archyvine medžiaga ir kitais dokumentais bei įrodymais, atskleidžia katalikų bažnyčios dalyvavimą kolonijinėje Kinijos apiplessime, imperialistų agresijoje prieš Kiniją XIX amžiaus pabaigoje — XX amžiaus pradžioje ir kovoje prieš nacionalinio išsivadavimo judėjimą Azijoje ir Afrikoje.

Karas ir Vatikanas

Paskutiniame skyriuje autorius analizuoja Vatikano politiką pirmojo pasaulinio karo (1914—1918 m.) laikotarpiu. Dar pirmojo pasaulinio karo išvakarėse Vatikanas pasirinko kursą į suartėjimą su Vokietijos imperializmu, kurį jis laikė stipresniu ir to-

dėl labiau tinkančiu Europos žandaro vaidmeniui. Provokišką politiką, nors ir maskuodamas ją „neutralumu“, Vatikanas vykdė ir karo metais. Būdinga, kad pirmoji popiežiaus Benedikto XV enciklika, paskelbta karo pradžioje, buvo nukreipta ne prieš tuos, kurie sukėlė karą, o prieš socializmą.

Karo metu, nurodo autorius, „Vatikano hierarchai neįvykdė žodžių apie savo užuojautą lenkams, apie savo meilę Lenkijai, bet nė karto karo metais nei popiežius, nei jo artimiausieji bendradarbiai garsiai nepareiškė, jog jie yra už laisvą ir nepriklausomą Lenkiją, nepriklausomą ir nuo Rusijos imperializmo, ir nuo Vokietijos bei Austrijos-Vengrijos imperializmo.“

Nacionalinį išsivadavimą lenkų tautai užtikrino Didžioji Spalio socialistinė revoliucija Rusijoje, kuri buvo priešiška sutikta tiek Vatikano, tiek ir Lenkijos buržuazinių-dvarininkų sluoksnių.

Lietuva ir Vatikanas

Autorius pateikia įdomius duomenis ir apie Vatikano pažiūrą į Lietuvos nepriklausomybės klausimą. Yra žinoma, kad vokiečių kariuomenė, okupavusi 1915 metais Lietuvą, įvedė jos teritorijoje žiaurų kolonijinį režimą. Autorius cituoja vokiečių tyrinėtoją Koliandera, kuris pažymi, kad vokiečiai Lietuvoje nerado nė su viena kita grupe geresnio savitarpo supratimo, kaip su lietuvių katalikų dvasiškija. Daugelis lietuvių buržuazinių ir klerikalinių veikėjų, nurodo autorius, buvo susiję su Vokietijos vyriausybinių sluoksnių per vieną Vokietijos katalikų partijos centro lyderį Ercebergerį, kuris buvo „idėjos“ sukurti Lietuvos karalystę su vokiečių princu hercogu fon Urachu priešakyje šalininkais.

„Kai kurie lietuvių katalikų veikėjai, — rašo autorius, — būtent iš tų, kurie buvo už bendradarbiavimą su carine Rusija, mėgino karo metais sudominti Vatikano sluoksnius lietuvių klausimu. Bet Vatikanui toks klausimas neegzistavo. Popiežius žiūrėjo į Lietuvą kaip į Lenkijos dalį, ir Vatikano hierarchai klausė balso tų reakcinių lenkų veikėjų, kurie svajavo pajungti lietuviškas sritis lenkų dvarininkams ir buržuazijai“.

Iš autoriaus pateiktų faktų aiškėja, kad įtakingi Vatikano sluoksniai neigiamai žiūrėjo į klausimą dėl Lietuvos savarankiškumo. 1919 metų birželio mėnesį baltagvardietišku „vyriausybį“ (Kolčako ir kt.) atstovus prie Vatikano Lysakovskis pranešė, jog Vatik. negali pasiryžti užimti konkrečią poziciją Lietuvos klausimu. „Lietuvos atžvilgiu, — rašė Lysakovskis, — šv. sostas patatytas į labai keblią padėtį, nes jis turi, kaip man sakė ne be nepasitenkinimo kardinalas (valstybės sekretorius Basparis — M. Š.), balansuoti tarp Lenkijos pretenzijų ir lietuvių akiračio judėjimą visose šalyse.“

Karo pabaigoje, rašo autorius, socializmo smėkla, kova, prieš kurią XIX amžiaus pabaigoje tapo vienu pagrindinių Vatikano politikos tikslu, liovėsi būti smėkla, socializmas tapo realybe. Proletarinės revoliucijos pergalė Rusijoje ir jos įtakoje prasidėjęs galingas revoliucinio judėjimo pakilimas Europos šalyse ir visame pasaulyje įbaugino išnaudotojiškas klases, o kartu su jomis ir Vatikano hierarchiją, kurios pagrindinis tikslas nuo šiol pasidarė kova prieš Tarybų Sąjungą ir prieš komunistinį judėjimą visose šalyse.

Darbininkų sveikata

SVORIS IR DIETA

Kai dėl svorio mažinimo, tai skirtingai pataria Amerikos gydytojai. Jie labiau tau saurina, riboja dietą, mažai tekreipdami dėmesio į raumenų darbą, pasivaikščiavimą. Tarybų Sąjungoje gydytojai už visų labiau pabrėžia raumenų mankštinimą, pasivaikščiavimą. Jie, žinoma, pataria žiūrėti ir dietos. Daug mažiau druskos vartok. Mažiau skysčių. Jokių alkoholinių gėrų. Bet daugiau vitamino C ir bendrai visokių vitaminų.

Svoriai mažinti tarybiniai gydytojai pataria bendrai mažiau prisivalgyti. Kad nesijaustum alkanas, valgyk daugiau daržovių, žalėsių, lapų ir vaisių, jų sunkos. Tinka neriebūs pienas, pasukos, liesa mėsa, žuvis, juoda duona. Cukraus geriau visai nevartok. Visai mažai tu krakmolinių garsėsių, pyragaičių, makaronų, lakštinio. Mažai ir bulvių. Visai jokių gyvulinių riebalų, padažų, taukų, lašinių, sviesto, ledų-šaldinių. Mažiau ir kiaušinių, nes jie turi daug gyvulinio riebalų cholesterolio. Pakanka pusės virto kiaušinio tai dienai: kitą pusę rytoj. Žiūrėk, kad tau viduriai gerai, nudugnai išsivalytų kasdien. Venk užkietėjimo.

Jei viduriai tingūs, nepaslinkus, imk sėmenų po gerą šaukštą rytai: tegul pamirksa pusę stiklo vandens pernakt. Pusryčių pavalkyk socialiai. Pietų — mažiau, vakarienės dar mažiau.

Tarybų gydytojai nepataria badauti, nevalgyti. Vietoj to, gali vieną dieną savitai tik vaisių gerai prisivalgyti. Sakysim, tą dieną gali sušveisti tris svarus obuolių. Arba tris svarus šiaip maišytų vaisių ir daržovių. Gali ir kavos bei arbatos be cukraus.

Daug daugiau padeda raumenų mankštą, pasivaikščiavimą, sportą, šaismaikščiavimą, grynam ore: visa tai padeda tau įgauti sveikatos sąlygotumą. Salygotą sveikatą („in good condition“) gerai bet kam, ypač patartina riebiams žmogui. Gali šitaip darydamas numesti po svarą per savaitę. To ir pakanka. Perdaug jau suliešėti ir trumpą laiką nėra gerai bendrai sveikatai. Reikia plano, reikia nuosaikumo. Ilgi vaikščiojimai, ekskursijos, išvykos į miškus, į parkus, į kalnus, dviračių važinėjimas. Sportas, vaikščiojimai, kaip vaistą, patardavo net Hipokratas, medicinos tėvas.

J. J. Kašiaučius, M. D.

KINIJOS LAUDIAS NUMASKUOJA BIZNTERIUS

Pekinas. — Per trumpą laiką įvyko šimtai susirinkimų, kuriuose greta darbo žmonių dalyvavo ir virš 40,000 biznierių. Susirinkimuose buvo iškelta tūlių biznierių apgavystės ir 2,100 jų numaskuota.

JAPONŲ PRINCAS JAU RUOŠIASI APSIVESTI

Tokio. — Japonijos sosto įpėdinis princas Akhito jau ruošiasi apsisvesti. Jis yra 25 metų amžiaus, jo būsima žmona yra turčias Michiko dukra Shoda, 24 metų. Princas jau lanko šventyklas ir meldžiasi buvusiem Japonijos karaliams, kaip to reikalauja papročiai.

VILNIUS — Tarybų Lietuvos sostinė

(Tąsa)

1920 metų liepos mėnesio 14 dieną Raudonoji Armija, kariaudama su ponų Lenkija, išvadavo Vilnių, ir, remdamasi tarp Tarybų Rusijos ir Lietuvos pasirašyta sutartimi, grąžino jį lietuvių tautai. Betgi buržuazinė Lietuvos vyriausybė, kuri tuo metu buvo įsikūrusi Kaune, stengėsi Vilnių kaip revoliucijos židinį izoliuoti nuo visos Lietuvos. Visų pirma ji blokavo miestą, uždrausdama įvežti į Vilnių maisto produktus, dėl to maitinimas dar labiau pasunkėjo. Lietuvos darbininkų ir valstiečių masėse sparčiai augo nepasitenkinimas buržuazine vyriausybe. Šiam nepasitenkinimui užgniaužti buržuazija stvėrėsi teroro. Liepos 23 dieną ji paskelbė visoje Lietuvoje karo stovį ir 1896-1900 metais gimusių vyrų mobilizaciją. Krašto apsaugos ministras, kalbėdamas seime, šitaip stengėsi pateisinti šias priemones: "Politinė ir militarinė Lietuvos padėtis gyvena negeera metą. Iš Vilniaus atvažiuo ir važiuoja daug agitatorių, jie veža daug literatūros. Bolševikų pasirodė net Marijampolėje."

Rugpjūčio 26 dieną Raudonosios Armijos daliniai išėjo iš Vilniaus, viso miesto administravimą tam tikru aktu atidavę buržuazinėms Lietuvos įstaigoms. Buržuazinė Lietuvos vyriausybė nesimėnė priemonių prieš Lenkijos diversantus ir šnipus, prieš slapstas karines jų organizacijas, nesubūrė jėgų sostinei apsaugoti, o griebėsi teroro prieš revoliucinį Vilniaus proletariatą: uždraudė darbininkišką spaudą, išvaikė darbininkų organizacijas.

Tuo metu Raudonosios Armijos laimėjimai Lenkijoje gąsdino Antantę, ir ji paskubėjo lenkų ponams į pagalbą. Anglijos užsienio reikalų ministras lordas Kerzonas kreipėsi į Tarybų Rusijos vyriausybę ir, grąšindamas karu, siūlė tuojau puolimą sustabdyti ir paskelbti paliaubas su Lenkija. Kerzono nota buvo mėginimas duoti Lenkijos imperialistams atsikvėpti. Todėl Tarybų valstybė šią notą atmetė, pranešdama, kad Lenkija paliaubų gali prašyti pati, be tarpininkų. Karo nusilpninta Lenkija toliau kariauti nebegalėjo ir paprašė taikos. Vėsdama taikos derybas su Lenkija, Tarybų Rusija reikalavo arba pripažinti tas Lietuvos sienas, kurios buvo nustatytos 1920 metų liepos 12 dieną Tarybų Rusijos — Lietuvos sutartimi, arba jas sureguliuoti atskira sutartimi su Lietuva.

Buržuazinė Lietuvos vyriausybė, užuot organizavusi pasipriešinimą, klausė Antantės nurodymų. Želigovskio daliniams pradėjus žygiuoti į Vilnių, Antantės misijų atstovai aiškino, jog Želigovskis esąs maištininkas, Suvalkuose pasirašytos sutarties priešininkas ir kad Tautų Sąjunga jį sutramdysianti. Buržuazinė Lietuvos vyriausybė, klusni imperialistų nurodymams, įsakė savo kariuomenei nespriešinti ir trauktis iš Vilniaus be mūšio.

Mieste buvo paskelbta, kad valdžia Vilniuje atiduota Antantės misijų atstovams ir kad Prancūzijos Rebulis (Reboul) tampa laikinuoju gubernatoriumi. To imperialistų agento dispozicijai buvo atiduotas vienas karinis dalinys ir miesto milicija. Pulkinkas Rebulis paskelbė savo vardu įsakymą, kuriuo mieste įvedama apsiausties padėtis, uždraudžiami susirinkimai ir demonstracijos. Želigovskio vadovaujami Lenkijos kariniai daliniai Rebulio įsakyme vadinami "Lietuvių ir baltarusių kariuomene" ir įsakoma jiems nespriešinti. Spalio 9 dieną Rebulis miestą perdavė Želigovskiui. Atlikęs savo misiją, Rebulis su kariuomenės daliniu ir Lietuvos buržuazinių nacionalistų atstovais, Želigovskio karininkų palydėtas, kitą dieną išvyko į Kauną.

Lenkijos imperialistai nepasitenkino užgrobę sostinę. Jie veržėsi gilyn į Lietuvą ir artėjo prie Ukmergės. Lietuvių tautai grėsė nacionalinio pavergimo pavojus, kurio nuslėpti nebebuvo galima. Beveik visuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose tuomet įvyko gausūs mitingai ir demonstracijos, kuriose buvo reikalaujama gintis. Šis liaudies judėjimas labai nepatiko Antantės atstovams. Jie pareikalavo, kad vyriausybė uždraustų platinti plakatus ir atsisaukimus, kad būtų liautasi kalbėti apie Lenkiją, kaip apie priešišką valstybę. Jie tikrino, kad Želigovskis sutikęs klau-

syti Lenkijos vyriausybės ir ne tik kad toliau nebepulsias Lietuvos, bet netrukus ir iš Vilniaus pasitrauksias. Buržuazinė Lietuvos vyriausybė dėjo pastangas, kad būtų įvykdyti Antantės atstovų nurodymai, vis dėlto, masių spaudžiamai, ji įsakė Lietuvos kariuomenei spriešintis, ir lapkričio 19 dieną ties Širvintomis, o lapkričio 21 dieną ties Giedraičiais Želigovskio daliniai buvo sumušti.

Po šių laimėjimų reikėjo laukti, kad Lietuvos vyriausybė suorganizuos puolimą Vilniui išvaduoti. Tačiau atsitiko atvirkščiai. Lenkijos imperialistų glovėjai iš Antantės, nemažai nustebinči įvykių ties Širvintais ir Giedraičiais, pasistengė sustabdyti karo veiksmus. Buržuazinė Lietuvos vyriausybė, aklaivė vykdydama Antantės imperialistų nurodymus, antra kartą išdavė sostinę. Užuot vydyžius puolimą jai išvaduoti, ji sustabdė karinius veiksmus ir pradėjo Tautų Sąjungoje bylą dėl Vilniaus.

Antantės imperialistai, siekdami sudaryti patikimą atramą tolesnei kovai prieš Tarybų Rusiją, pasiūlė Hymanso projektą, pagal kurį Vilnius atiduodamas Lietuvai, o Lietuva sujunginama su Lenkija kariniais, ekonominiais ir politiniais ryšiais. Be to, visoje Lietuvoje greta lietuvių kalbos lenkų kalba įvedama kaip valstybinė.

Lietuvos liaudis stovėjo prieš Hymanso projekto priėmimą, nes matė, kokia sunkią naštą jis užtrauktų Lietuvai. Ji reikalavo atitraukti Lenkijos kariuomenę iš Vilniaus. Tuo tarpu Lenkijos ponai, Antantės siundomi, skubėjo įsistiprinti okupuotoje Lietuvos sostinėje. Buvo inscenizuoti rinkimai ir Želigovskio paskelbtos "Vidurinės Lietuvos" seima. Šis tariamasis seimas 1922 metų vasario 29 dieną priėmė nutarimą prijungti Vilnių ir Vilniaus kraštą prie Lenkijos. Priėmus nutarimą, "seimas" buvo paleistas, o Želigovskio kaip "maistinininko" misija užbaigta.

Vilnius, atplėstas nuo Lietuvos ir pavestas buržuazinės Lenkijos užkampio vaivadijos miestu, neturėjo jokių perspektyvų augti, jis skurdo ir nyko, gyventojų skaičius mažėjo. Lietuvių kultūros įstaigos buvo griauamos, o gyven-tojai nutautinami.

Lietuvių liaudis piktinosi lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų išdavyste ir užsienio imperialistų intrigomis ir niekada nebuvo išsižadėjusi savo troškimo atgauti sostinę. Jos patriotiniais jausmais stengėsi spekuliuoti buržuaziniai nacionalistai, apsimėsdami kovoją dėl Vilniaus, o iš tiesų jį vykdoma užsienio politika aiškiai rodė, kad jie išsižadėjo sostinės. Vien tik Tarybų Sąjunga, gynusi mažąsias tautas nuo didžiųjų pavergimo, buvo vienintelė valstybė, kuri tvirtai pripažino Vilnių Lietuvos sostine.

Hitlerinei Vokietijai 1939 metų rugsėjo 1 dieną pradėjus karą prieš Lenkiją, Vilniui iškilo hitlerinio įsiveržimo grėsmė. Hitlerinė armija taip pat artėjo prie Vakarų Ukrainos ir Vakarų Baltarusijos žemių, kurias drauge su Vilniumi 1920 metais buvo užgrobę Lenkijos imperialistai. Turėdama galvoję tokią grėsmingą būklę, o taip pat rūpindamasi apsaugoti buvusius Lenkijos okupacijoje ukrainiečius, baltarusius ir lietuvius, Tarybų Sąjungos vyriausybė nutarė į tas žemes ivesti Tarybinę Armiją. 1939 metų rugsėjo 17 dieną Tarybinė Armija peržengė buvusią TSRS-Lenkijos sieną ir, išvadudama Vakarų Ukrainą ir Vakarų Baltarusiją, atnešė laisvę ir Vilniui. Senoji Lietuvos sostinė vėl buvo grąžinta lietuvių tautai.

Džiaugsmo ir padėkos Tarybų Sąjungai banga apėmė visą Lietuvą. Kauno darbo žmonių minia nuėjo prie Tarybų Sąjungos pasiuntinybės pareikšti savo dėkingumą sostinės išvadotojams. Prieš šią darbo žmonių demonstraciją fašistinė vyriausybė pasiuntė policijos būrius, kurie vaikė demonstrantus, mušė juos, leido ašarines dujas. Fašistinė vyriausybė aiškiai parodė priešišką Tarybų Sąjungai. Fašistiniai vadeivos, laužydami 1939 metų spalio 10 dieną pasirašytą sutartį su TSRS, slapta tarėsi su Hitleriu dėl Lietuvos pajungimo Vokietijai ir į Vilnių centrinių įstaigų nekėlė.

(Bus daugiau)

ASILAI IR ŽMONĖS

Prieš keliolika metų teko matyti pas kelis ūkininkus po porą mulų — tai mišinys arklio ir asilo veislių.

Yra padavimų, kad Jėzus Kristus jojo į Jeruzolimą ant asilo. O vienas istorikas viename žurnale rašė, kad senelis Juozapas ir panelė Marija su naujagimiu Jėzusėliu, bėgdami nuo Erodo rūstybės, naudojo asilą.

Kaip ten būtų buvę, žmonės praityje veikia su asilais, asilą naudojo ne tik nešiojimui sunkesnių daiktų, o ir kitokiems darbams, kaip žemės apdirbimui. Gi mulai, kuriuos man teko matyti, buvo daug didesni ir stipresni. Mulus labai plačiai naudodavo anglij kasyklose darbams; tai patvarūs gyvuliai. Vieną gerą jie turi savybę, kaip man teko matyti. Atėjo pietų laikas — mulas jau nedirba, o jei muš — jis spiria ir kanda. Paleidai jį nuo darbo — jis nepuls prie lovio su maistu, kad tuojau apsiryti; jis stovi ir ilsisi, o tik pasilsėjęs pradeda kandžioti. Atrodo, kad mulai protingi gyvuliai.

Prisižiūrint į didžiųjų žmonių, su aukščia negu mulų išvystytomis smegenimis, kiti net aukštesnėse mokyklose, kolegijose yra studijavę ir diplomus gavę, supratime stovi žemiau už mulus. Milijonams paprastų žmonių yra labai sunku orientuotis moderninės gadynės painiuose klausimuose. Vienok ir šie, per

eilę metų iš savo karčių patyrimų, rodosi, turėtų šį bei tą išmokti. Bet ar taip esti?!

Šioje šalyje turime dvi kapitalistų politines partijas. Yra žmonių, sakančių, jog per stipriausius mikroskopus žiūrint nesimato tarp jų skirtumo. Laikė rinkimų, tų partijų politikieriai vieni antrus kuone kalės sūnumis vadina, o po rinkimų — viskas "fine and dandy," visi išvien. Kaip republikonai, taip demokratai (gal apart vieno kito) urmu stovjo už siuntimą armijos Libanau.

Dabar iškilo grūmėjimai karu Kinijai. Nė viena iš tų partijų nei Kongrese, nei Senate nesukėlė audros prieš p.p. Eisenhowerio ir Dulleso pasimojimą grūmoti karu Kinijai dėl toje šalyje einančių persitvarkymų vidujinių reikalų.

Arkansas valstijos gubernatorius p. Faubus užsimanė nesiskaityti su JAV konstitucija, įstatymais ir šalies Aukščiausiojo Teismo nuosprendžiais. Tai būtų tolygu sukilimo samokslui. Ką pasakė ir padarė Kongresas, prezidentas, Valstybės Departamentas? Nieko. Sakė, sakė — nieko nepasakė. Darė darė — nieko nepadarė. Mokyklos per kelias savaites išbuvo uždarintos, mokiniai ir jų tėvai sudemoralizuoti.

Laisvė, demokratija, free people! Jeigu pietinių valstijų mulai turėtų laisvę ir demokratiją, turėtų konstitucines balsavimo teises, jie

tokių gubernatorių būtų išspardę iš jų autoritetingų vietų.

O kaip su darbo unijų biurokratai? Ar jie ką išdriso pasakyti prieš grūmimą karu Afrikos, Azijos abelnai ir Kinijos ypatingai žmonėms? Penki milijonai bedarbių šalyje, kapitalistiniai atstovai Kongrese ir Senate šaukia: "laisvė dirbti" — tai yra nereikia unijų, šalin unijas!

Tiesa, unijų biurokratai turi savų bėdų — pinigų per mažą kai kuriems jų; susikivirčio su kai kuriais kapitalistais dėl grafto. Šiomis dienomis vienas manęs klausia: ar jūs už republikonus? Sakau: aš už demokratų. "They are both the same — money, money. People don't know what is going on in government; they don't tell the people what is inside there," — paaikšino jis.

Pasvališkis

LAISVĖS VAJUS

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

lant; Brocktonui Geo. Shimaitis; Rochesteriui L. Bekešienė; Pittsburghui J. Kazmer; Worcesteriui K. Kasulis; Lawrenceui S. Penkauskas; Great Neckui P. Bechis; So. Bostonui J. Butkus; LLD 20 kp. - Mot. Klubui H. Žukienė, Binghamton, N. Y.; P. Šlajus, Chester, Pa.; S. Puidokas, Rumford, Me.; Geo. Zebrys, Cleveland, Ohio; A. Apšegienė, Auburn, Me.; Vera Smalstis, Detroit, Mich.

PRIETELIŲ KLUBAS

M. Simonovičius, Brooklyn, N. Y. \$25.00

BIUDŽETO SUKĖLIMUI 1959 METAMS AUKŲ GAUTA SEKAMAI:

ALDLD 198 kp., San Leandro, Calif. \$50.00
Eva ir J. Rudman, New Haven, Conn. 11.00
J. K. Mažukna, Pittsburgh, Pa. 10.00
J. Aukščiušas, New Britain, Conn. 9.00
Joseph Jackim, Shelter Island, N. Y. 7.00
P. Tamašauskas, Newark, New Jersey 6.00
Anton Šešelgis, Chicago, Illinois 6.00
Rėmėjas, New Britain, Conn. 6.00
V. Macy, Voluntown, Connecticut 5.00
M. Masteikienė, Brockton, Mass. 5.00
George Mack, Frankfort, N. Y. 5.00
J. Čepukaitis, Forestville, Conn. 5.00
John Patkus, New Haven, Conn. 5.00
P. Walant, Philadelphia, Pa. 5.00
Charles Visbaras, Worcester, Mass. 5.00
Geo. Urban, Detroit, Michigan 5.00
J. Saulėnas, Detroit, Michigan 5.00
Ch. Meškėnas, Brooklyn, N. Y. 5.00
J. W. Thompson, N. Franklin, Conn. 5.00
Hartfordo Svečias 5.00
A. Slegus, Newark, New Jersey 5.00
N. Shopes (vyro mirties prisiminimas), New Britain, Connecticut 5.00
Anna Miskey, New Britain, Conn. 5.00
F. Kvedaras, Miami, Florida 3.00
St. Dilis, Wood-Ridge, New Jersey 3.00
S. Shukis, So. Boston, Mass. 3.00
P. Poškienė, Philadelphia, Pa. 3.00
P. Gričiūnas, Philadelphia, Pa. 3.00
V. Grozan, Lake Worth, Florida 3.00
L. Tilvikas, Easton, Pennsylvania 3.00
J. Waitonis, Munhall, Pennsylvania 2.00
F. Vaivila, Hamilton, Canada 2.00
T. Bačanskas, Philadelphia, Pa. 2.00
N. Baltakienė, Rochester, New York 2.00
J. W. Petrus, Cleveland, Ohio 2.00
H. Zukas, Binghamton, New York 2.00
Anna Jacobs, Baltimore, Maryland 2.00

Po \$1: Vera Jasiulaitis, B'klyn, N. Y.; A. Kudienė, K. Kairys, J. Kausevičius, Pittsburgh, Pa.; J. Gedrynas ir M. Urbonas, Great Neck, N. Y.; G. Budrikienė, P. Kmaras, Adol. Pribušauskas, J. Skiotis, Brockton, Mass.; P. Matul, Montreal, Canada; August Gerbut, Hartford, Conn.; A. Sveskosky ir F. Nakas, Detroit, Mich.; A. Zutautas, A. J. Maiga, Mary Rinkus, Thomaston, Conn.; J. O. Swingle, Bristol, Conn.; A. Kemzura, Nanticoke, Pa.; S. Dapkus, Chicago Hts., Ill.; B. Vikšrienė, J. Latvis, J. Alekso, New Haven, Conn.; John Chapel, Hamden, Conn.; V. Beckas, West Haven, Conn.; J. Kalvaitis ir J. Laukaitis, Maspeth, L. I.; J. Litvinskas, Brooklyn, N. Y.; R. Chuberkis, Boston, Mass.; J. Matul, J. Usevich, Dorchester, Mass.; E. Tureikis, F. Zizas, P. Puodis, A. Paulukaitis, M. E., Anna Mesko, J. Kaspariūnas, Philadelphia, Pa.; P. Milus, P. Aleksonis, J. Supetris, Lawrence, Mass.; John Paulauskas, Nanticoke, Pa.; J. Senkus, M. Petkūnas, M. Žukienė, Worcester, Mass.; M. Rudžionis, Elizabeth, N. J.; M. Ražanskienė ir A. Gudaitis, Toms River, N. J.; A. Vertelis, W. Pt. Pleasant, N. J.; Mike Grakey, Asbury, N. J.; A. Gudzin ir J. Masiūnas, Schenectady, N. Y.; F. Gričius, E. Usevage, Rochester, N. Y.; S. Bagurskas, Aliquippa, Pa.; S. Petkus, P. Lawrence, Rumford, Me.; C. Rimkus, Baroda, Mich.; V. Vasys, Chicago, Ill.; M. Yanuška, Cairo, Ill.; S. A. Smith, LaPorte, Ind.; J. Malinauskas, J. Scebeda, J. Ambrose, V. J. Valley, New Britain, Conn.; Skeet Club, Brockton, Mass.; J. Krapavickas, Auburn, Me.; Minna Wildner, Lewiston, Me., P. Kamarauskas, So. Barre, Mass..

Kaip matot, tai gražus pluoštas atnaujinimų ir gerų prietelių dovanų. Dekojame visiems vartininkams už pasidarbavimą ir aukotojams už jų dovanas.

Laukiame daugiau gražių rezultatų.

Sekanti vajaus rezultatai bus paskelbti gruodžio mėnesyje, paskutiniame vajaus mėnesyje. Tad prašome pamiršti užrašyti Laisvę laike vajaus savo giminėms, o jūsų miesto vartininkas gaus punktus.

Laisvės Administracija

LIETUVIŲ NAMO BENDROVĖS ŠERININKŲ SUVAŽIAVIMAS

— ir —

BANKETAS

ŠEŠTADIENI

Lapkričio 29 Nov., 1958

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Suvažiavimas prasidės 1 val. popiet

Banketas 6 val. vakare

Bus skanių valgijų

BILIETAS \$3.00 ASMENIUI

Bendrovės direktoriai nuoširdžiai užprašo visus šerinininkus dalyvauti suvažiavime ir bankete. Kviečia ir nešerinininkus bankete dalyvauti.

Dabartinės Lietuvių kalbos

ŽODYNAS

Išleido Valstybinė Politinės ir Mokslinės Literatūros Leidykla Vilniuje, Lietuvoje

Stambi Knyga, 987 Puslapių, Kaina \$5.00

Žodynas yra mūsų namuose mokytojas ant lentynos. Ar jis randasi jūsų namuose? Jei ne, tai greit įsigykite jį. Gaunamas Laisvės knygyne. Užsakydami adresuokite sekamai:

Laisvės

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

—:—

Kartu su užsakymu prašome prisiųsti ir pinigus.

New Jersey naujienos

Štai jau metai baigiasi. Mes žinome, ką šiais metais esame nuveikę, ir galime daryti išvadą savo neveiktų darbų. Mes negalime nei pasigirti, nei savęs nusipeikti iš praėjusių metų veikimo. Mes turėjome aštuonis parengimus ir nei vienas nedavė nuostolių, nors tai buvo rūpesčio ir nervų įtempimo tiems, kurie parengimais rūpinosi.

Bet ačiū mūsų senajai kartai, kuri atsiliepė į mūsų raginimą ir parengimus lanko. Lankydamiesi parengimus, pridūda veikiantį drąsos ir energijos tą darbą dirbti toliau ir neduoti senatvės slogučių mūsų meninę veiklą visai palikti užmirštyje.

Yes, su kiekvienais metais mes netenkame gero skaičiaus savo gerų draugų-draugių, kurie lankė mūsų parengimus. Jie išsiskyrė iš gyvyjū tarpo arba senatvės sumetimais lankytis negali, gyvendami iš senatvės pensijos ir mažų įplaukų.

Tačiau, dar yra gera dalis mūsų lietuvių šioje valstijoje, kurie gyvenimu ir veikla susidomėję. Mes kartais savuose parengimuose turime po gerą skaičių jauniesni amžiaus čiagimiu. Bet galima, kad čia gimusieji neužima organizuotame veikime vadovybės.

Ir mes neramie nei vienos LDS apskrities, kuri būtų šiais metais su tokia stamboka suma parėmus kuopas. Apskrities rūpesčiu ne tik padidinta kuopų išdai iš parengimų, bet su teikta parama pasiuntimui delegatų į 13-tąjį seimą. Paremta ir kiti geri tikslai.

Na, ir sekamais, 1959 metais matysime ir nutiesime planus jų veikimui. Esu nuširdęs, kad bus LDS apskrities praplėstas posėdis, kuriame bus sudaryti planai ateinančių metų veiklai. Sakoma, posėdyje dalyvaus ir alternatai su kuopų komitetų nariais.

Nemalonu, bet reikia priminti, kad Lindeno vyrai pasidavė nusiminimui. Jų paskutiniai parengime nei vieno nebuvo. Ir tik ačiū draugėm Bartkienei ir Užkurėnienei, kurios savo koloniją ir kuopą atstovauja ir kuopos judėjimą palaiko. Vyrai gyvi mirę.

Bayonniečiai, kurie buvo pirmiau pasidavę tinginystei, dabar pasiliko aktyvūs parengimų lankytojai. Ačiū jiems.

Elizabethiečiai, ant kurių parengimų našta guli, pirmiau nebuvo lankstūs iš anksto tikietų planime, bet paskutiniame parengime jie labai gražiai pasidarbavo.

Well, well, draugučiai, mūsų valstijoje "Laisvės" vėjus šlubuoja. Mes su punktais ir aukomis nepažengiam greitai žingsniu pirmyn. Atminkite, "Laisvės" prieteliai, kad, jeigu negalite užrašyti savims pažystamiems čionai, tai turite savo giminių Lietuvoje. Užrašykite jiems. Lėpkritys baigėsi. Gruodis ateis ir praeis, ir, manau, kad reikės "Laisvės" vėjų pratęsti mėnesiu ar kitu, kad pasiekti pasibrėžtą šūkį.

Mūsų valstijoje šiais metais nėra gauta nei vieno nario į LDS. Ir jeigu ne Brooklyn kuopos, tai

šioji apylinkė būtų labai pasilikusi naujų narių gavime.

Kodėl tokia padėtis? Padėtis rymo ant kuopų komitetų ir veikliausių narių. Bet susidėjo sąlygos, kad mūsų kuopų komitetų daly, gyvenimo sąlygų verčiamos, gyvena toli nuo narių. Vadinamas iškaštingas ir senųjų jau negali įrašyti. Jaunimas nelankstus, nesirašo, ir jau čia dalykai turi būti tokie, kad turime ieškoti naujų narių ir kitataučių tarpe.

Pilietis

Philadelphia, Pa.

Girdėjau gerą užmanymą ir labai praktišką. Čia aldiečiai sumanė parodyti labai idomų perstatymą krutamuose paveikluose, — veiklą, Lietuvoje gamintą. Tai įvyks šeštadienį, lapkričio 29 d., Lietuvių Respublikų Klubu naujoje salėje, 2530 N. 4th St., Philadelphia, Pa.

Tai labai svarbu visiems apšvietos ir pažangos mylėtojams. Pamatysime daug naujenybių, ką mūsų broliai senojoje tėvynėje nu-dirbo ir susitiksime daugelį seniai matytų prietelių, o "L." vadininkams bus mažiau vargo pasisveikinti su savo prieteliais.

Būkime visi ir atsivežkime savo kaimynus. Nesuveluokim, nes filmą pradės rodyti tuojau po septynių vakare.

M. Su.

Cleveland, Ohio

Filmų iš Lietuvos rodymas

Visi iš mūsų, o ypačiai senesnės kartos lietuviai yra pasiilgę gražių Lietuvos vaizdų. Tai liudija skaitlingi atsilankymai mūsų publikos jų pamatyti, kur tik tas filmas jau buvo rodytas.

Nėra abejonės, kad ir Clevelando ir apylinkės lietuviai dės pastangas tą filmą pamatyti ir juo pasigėrėti. Clevelande filmų rodymas įvyks sekmadienį, lapkričio (Nov.) 30 d., White Eagle svetainėje, 8315 Kosciuszko Ave. Rodymo pradžia 3 val. po pietų.

Mūsų darbščiosios gospadinės turės paruošusius puičius pietus tik už \$1 ypatai. Todėl, kurie norėsite visi bendrai papietauti svetainėje, ateikite 2 val. anksčiau, tai yra, kaip 1-mą val. O kurie norėsite tik filmus pamatyti — 3-čią val.

Patartina visiems nesivėluoti, nes kaip pietūs, taip ir filmas bus pradėtas rodyti nuskirtu laiku. Programai pasibaigus, tėsiai šokiai iki vėlomos.

J. Žebrys

Baltimore, Md.

Mūsų geras draugas S. Vitkus, kurio sveikata jau ilgą laiką nepergeriausiai stovyje, dabartinį laiką randasi Maryland General ligoninėje, Madison ir Howard gatvių kampe. Kambarys privatinis nr. 210. Lankymo valandos nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Kam laikas leidžia, malonėkite atlankyti, nes draugas S. Vitkus visuomet yra su mumis, kiek jo sveikata ir energija jam leidžia dalyvauti.

Todėl nepamirškime ir mes jo.

Vinco Duktė

JONAS ŠVEDAS — TSRS liaudies artistas

Karpatuose skamba lietuviškos dainos

IŠ KELIONĖS UŽRAŠŲ

Siais metais Rumunijos Liaudies Respublikoje vyko Pabaltijo tautų kultūros dekada. Tarybų Lietuvos Nusipelnusiam valstybiniam dainų ir šokių ansamblui teko garbė atstovauti Pabaltijo tautų liaudies menui.

Gražų rytą atvykome į Ungėnų — paskutinę pasienio stotį. Čia mūsų vagonus perkėlė ant siauresnių ašių ir po nedidelių pasieniškų formalumų pervaziavome Pruto upę, tekančią tarp TSRS ir Rumunijos Liaudies Respublikos sienų.

Pirmieji įspūdžiai

Diena labai karšta, vagonuose temperatūra +33°! Traukinys mažai kur tesustoja. Pro akis pralekia plačios lygumos gelstojantys sarojaus laukai, plačios upių vagos, kuriose teka siauri, drumzlinio vandens upeliukai. Daug statomų naujų gyvenamųjų namų

Pavakariais pasiekėme šalies sostinę Bukareštą.

Pirmoji repeticija Stalino vardo kultūros parke, kuris nepaprastai gražus ir užima apie 120 ha. Jame daug puikių skulptūrų, fontanų, didelis dirbtinis ežeras, kuriantos valtys ir neapsakoma daugybė raudonais žiedais apibūstų, deju, mažai tekeviančių rožių krūmų. Vasaros koncertinė estrada erdvi, su stogu, po kuriuo daug lizdelių prisilipdžiusios kregždutės.

Susirūpinimas

Kelias paras išsėdėjus traukiniuose, pakimo gerkles, sustiro kaulai, perdžiūvo instrumentai. O pirmasis mūsų koncertas Bukarešte turi būti kiek galint geresnis, nes nuo jo priklausys rumunų požiūris į mūsų liaudies meną ir kolektyvo meninį pajėgumą.

...Sutrimtavus skudutėninkams, skleidžiasi uždanga, prožektoriai apšviečia koncertui išsirikiavusį ansamblį, publika sugriaužia plojimais. Bukarešto Valstybinio dramos teatro aktorė drg. Paula rumuniskai praneša, kas koncertuojama, paskaito eiliuotą pasveikinimo tekstą ir skelbia "Dainos apie Spalį" tekstą. Sulaikęs kvapą duodu pirmąjį mostą ir... pats negirdžiū orkestro garsų... Kažkur dunda per kūniją, kregždutės nardo pro prožektorius, o muzikos garsai gerokai pavėlavę atskrenda iš už nugaros — nuo stulpų, ant kurių pakabinoti garsintuvai... Tokia akustinė situacija dirigentui gana paini. Tenka diriguoti pagal įsi-vaizduojamą ritmą ir tuo pat metu kontroliuoti skam-

besį pagal pėveluotą garsą. Aš pats sau niekaip negaliu atleisti to, kad vakarykštės repetacijos metu tos aplinkybės nepastebėjau... Bet kolektyvas labai susikaupe, koncertas sekasi neblogai... Kita staigmena — kolektyvas nesupranta, ką pranešėja rumuniskai anonuoja ir kai kurie nespėja pasirošti atliekamam dalykui.

Pirmasis koncertas Bukarešte praėjo labai įtemptai, bet sėkmingai. Iš 29-ųjų programos numerių 11 bisavome!

Dieną repetacijos metu ansamblio chorą aplankė kompozitorius Viktoras Popesku ir pats surepetavo savo harmonizuotą dainą "Kad tave kelmui, berneli". Mums vis dar nepakanka, mai gerai sekasi ištarti kai kuriuos žodžius rumuniskai, nes rumunų kalboje gausu tokių garsų, kurių nėra lietuvių kalboje. Autoriaus interpretacija labai šią dainą pagyvino.

"Naftos aruodas"

Kitą dieną išvykome už 60 kilometrų į srities centrą — Ploesti miestą, kuris garsus naftos įmonėmis. Neprivažiavus jo dar per keliolika kilometrų, šnerves ima kutenanti žibalo kvapas. Koncertas buvo numatytas miesto futbolo aikštėje, bet dėl nepalankaus oro perkeltas į naftos įmonių darbininkų Centrinį klubą. Klubas puikus, 1,000 sėdimų vietų salėje, gražiai įrengti joje ir erdvūs užkulisiai, tik jame neleidžiama rūkyti dėl gausių naftos garų. Salė jau pilna, žiūrovai vis dar renkasi.

Pavakary nuvažiavome į Rumunijos naftos aruodą Kympiną. Koncertą pradėjome jau visiškai sutemus. Klausytojų pilna — apie 700 žmonių. Pasienius ir praėjimus taip užstojo, kad mes su vargu beprasipaudėme į sceną. Nežiūrint kolektyvo nuovargio, koncertas sekėsi labai gerai. Apdovanoti gėlėmis ir nuoširdžiai palydėti, Bukareštą pasiekėme jau paryčiais.

Vėl mes Bukarešte

Ir štai — paskutinė diena Bukarešte. Apžiūrime miestą.

Paskutinį kartą pietavome savo nuolatiniame valgykloje, tad po pietų atsisveikinome su mus taip rūpestingai aptarnavusiu personalu. Jie net po vidurnakčio su karštais valgiais laukdavo mūsų, grįžtančių iš periferijos.

Apsigyvenome specialiai mums skirtame traukinyje. Veža mus traukinys per žaliuojančius laukus, putojan-

čias upes, galias daubas į kuprotus Karpatus. Mes vykstame pas didvyriškuosius kalnakasius, naftininkus, hidroelektrinių statytojus, metalurgijos ir chemijos naujų gigantų kombinatų darbininkus, pas naujai besikuriančių žemės ūkio artelių valstiečius su lietuviškais dainomis ir šokiais, su mūsų liaudies naujai pražydusiais kultūros žiedais.

Traukinys pirmiausia atvežė mus į Rumunijos miestą pramonės ir žemės ūkio aruodą — srities centrą Krajovą. Toliau Hunedoara — metalurgijos pramonės centras. Visas miestas turtum po tirštų dūmų stogu, kurį remia aukšti kaminai. Aplankius idomią istorinę pilį, mus pakvietė į dar jauną, bet patį didžiausią respublikoje metalurgijos kombinatą. Jauni, Tarybų Sąjungoje baigę mokslus, rumunų inžinieriai parodė mums gigantiškas krosnis, į kurias garvežiai įveža kokšą, milžiniškus sieros, superfosfato ir kitus anglių produktų apdirbimo cechus. Čia beveik viskas mechanizuota. Nors ir greitai eįjome, bet per tris su puse valandos ne viską spėjome pamatyti.

Netikėti nuotykių

Vakare, vasaros teatre, dalyvaujant 2,000 klausytojų, mūsų koncertas vyko su kai kuriais netikėtais nuotykių. Scena buvo žibalu išplauta, o lynojant ji virto tikra čiunųykla. Nuo lietaus su dideliu trenksmu sprogo prožektorių lempos. Teko ne laiku daryti pertauką, nuvalyti stiklus ir, pabarsčius sceną smėliu, pertvarkyti programą... Klausytojai, susigūžę po laikraščiais, lietaučiais ir skėčiais, kantriai klausėsi koncerto. Pionieriai įteikė mums savo vėliavą, kaklaraštį ir laišką, kuriuos prašė perduoti Lietuvos pionieriams.

Daug aplankėme miestų, ir visur mus sutikdavo draugiškai jauni ir seni. Visur žmonės stengėsi ne tik pamatyti mūsų meną, bet

ir mums parodyti nacionalinio rumunų meno pavyzdžius.

Vengrų kolonijoje

Atmintį pasiliko mūsų apsilankymas Sfint George — Vengrų autonominės srities mieste. Šį kartą mus sutinkančių eilėse šviečiai ryškiai raudoni vengrų tautiniai drabužiai. Srities gyventojų vardu mus sveikino vengriškai, po to sveikinimo kalba buvo verčiama į rumunų ir rusų kalbas. Aidint aplodismentams ir sveikinimo šūkiams išgirdome lietuviškai: "Tegyvuoja Tarybų Lietuva!" Pučiamųjų orkestras sugrojo vengrišką sveikinimo giesmę.

Rumunijoje gyvena apie 2 milijonus vengrų, o vengrų autonominėje srityje — apie 700,000. Jie turi savo mokyklas, laikraščius, klubus ir net kai kurias valstybines įstaigas. Oficialios kalbos čia dvi — vengrų ir rumunų.

Mus labai širdingai sutiko Ret kaimo gyventojai. Tikrai lietuviško beržyno aikštėje kūrenosi keli laukai, šalia kurių ant stalų moterys iš miltų tešlos kočiojo didelius papločius. Tuos papločius supiausto ilgais diržais, vynioja ant storų

pagalių ir, sukiudamos prieš žaizdą, kepa nematytos formos pyragus. Kai tuos pyragus numauna, jie panašūs į kailinių rankoves. Pyragų jau prikepta ištisos sūsnys. Kad tikrąjį jų skonį geriau pajustume, turėjome kiekvienas po vieną togi pyragą iškepti. Prie kitų laužų ant pinučių kepė dideli jautienos kepsniai. Visas beržynas priminė kažkokią lauko stovyklą...

Instrumentų įmonėje

Po širdingo sutikimo Re-gin miestelyje pakvietė mus apžiūrėti muzikos instrumentų ir sporto reikmenų dirbtuves. Iš čia nuvykome į sportinių lėktuvų ir lenktyninių valčių fabriką. Šiose apylinkėse auga garsiosios rezonansinės eglės, kurių mediena labai lygi ir elastinga ir nepaprastai lengva. Iš šių eglių medienos garsieji italų meistrai Stradivaris, Amatis ir kiti yra gaminę savo stebuklinguosius smuikus. Šia medžiaga ir naudojasi mūsų aplankytojos dirbtuvės, todėl jų gaminiai turi didelę paklausą.

(Bus daugiau)

Kalbink užsirašyti Laisvę tuos, kurie jos dar neskaito.

K N Y G O S

LYTIES GARBINIMAS, knygoje rasite išsivystymą dievo sūnų, jų motinų, kryžiaus ir tt. Kaina \$1.50.

SVENTRAŠČIO TIKROVĖ. Iškėlė biblijos dievo moralę, prieštaravimus, Kristaus meilės žodžius glamonėjant savo marčią ir tt. Kaina \$1.50.

Abi knygos už \$2.00

Parašė T. J. Kučinskas. Knygas galima siųsti į Lietuvą. Gaunama pas:

T. KUČINSKAS

740 West 34th St., Chicago 16, Ill.

NAUJA KNYGA

APIE DIEVUS ir ŽMONES

Antano Metelionio Raštai

2-ras Tomas

Ši idomi knyga yra pavadinta:

Prašome Veikti Greitesniai Išleidimui

Nelaukite asmeniškų paprašymų knygą užsisakyti, bet tuojau imkite plunksną, išrašykite čekį sumoje \$2,00, dėkite į voką ir siųskite "Laisvę". Aiškiai parašykite savo vardą, nes jis bus išspausdintas knygoje.

Moksliniai išaiškinimai religinių prietarų. Taipgi paduodama interesingų istorinių bruožų iš Amerikos lietuvių gyvenimo, ypatingai iš angliakasyklų srities.

Šią Knygą Išleis "Laisvė"

Su Parama Apšvieta Branginančios Visuomenės

Ji bus išleista iš anksto užsiprenumeravimo būdu. Prenumeratorių vardai bus išspausdinti knygoje. Knygos spausdinsime tik tiek, kiek iš anksto surinksime prenumeratų.

Prašome Tuojau Užsisakyti

Knygą norime išleisti kaip galint greičiau. Tačiau tikrai išleidimo laiką nusąstys patys prenumeratoriai: kuo greičiau knygą užsiprenumeruos, tuo greičiau ji bus išleista.

Siųsdami Money Orderį ar čekį,

Išrašykite tik "LAISVĘ"

ir adresuokite—

LAISVĖ

110-12 Atlantic Avenue

Richmond Hill 10, N. Y.

IŠSIUNČIAME PAKETUS Į USSR

Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.

LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

(Laisniuota per U.S.S.R.)

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583

(arti subways) (tarp 6th ir 7th Aves.)

Mūsų SKYRIŲ RASTINĖS:

141 Second Ave. 132 Franklin Ave. 308 W. Fourth St. 332 Filmore Ave.

New York City Hartford, Conn. Boston 27, Mass. Buffalo 6, N. Y.

Tel. GRamercy 5-7430 Tel. CHapel 6-1724 Tel. ANDrew 8-5049 Tel. MOhawk 2674

39 Raymond Plaza W. 900 Literary Rd. 11389 Jos. Campus 632 W. Girard Ave.

Newark, N. J. Cleveland 13, Ohio Detroit 12, Mich. Philadelphia 23, Pa.

Tel. MArket 2-2877 Tel. TOwer 1-1461 Tel. TOwnsend 9-3980 Tel. WAshnt 5-8878

Dėl platesnių informacijų reikale išsiuntimo paketo giminėms ir draugams, susisieki su mūsų patyrusiais, mandagiais ir veikliais raštinės vedėjais skyriuje jūsų mieste.

Jie su mielai noru suteiks jums informacijas.

Suteikite džiaugsmo savo giminėms ir draugams, pasiųsdami jiems paketus

Kalėdoms ir Najiems Metams.

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstantams pasitenkinusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame į 48 valandas. Adresatą pasiekia į 6-7 savaites; oro paštu į 7-12 dienų.

Mūsų raštinės randa pilniausias pasirinkimas įvairių, pirmos rūšies valgių. Taipgi išdirbystės dalykų: skepetėlių, batų, laikrodžių, laikrodėlių, ir t. t. už labai žemas kainas.

Atsiminkite: mes esame specialiai reikale išsiuntimo paketus.

DIDYSIS NEW YORKAS

PASKUTINIS PRIMINIMAS

Šį šeštadienį, lapkričio 29, Liberty Auditorijoje, Lietuvių Namų Bendrovė (Lietuvių Kultūrinis Centras) turės savo metinį suvažiavimą ir banketą.

Suvažiavimas prasidės 1 val. po pietų, banketas — 6 val. vakare. Labai svarbu šerinininkams dalyvauti suvažiavime. Turėsime svarbių reikalų aptarti.

Banketo gospadorium apsiėmė tame darbe gerai patyręs Walteris Brazauskas, gospadinė — Mary Wilson, kuri niekad publikos nesu-vylė, nes ji gerų valgių gaminiame specialistė. Jiems padės keli kiti.

Lietuvių Kultūrinio Centro valdyba nuosirdžiai kviečia visus ir visas bankete dalyvauti.

LNB valdyba

Moterys turėjo gerą susirinkimą

Lapkričio 19 d. vietos moterų klubo narės turėjo gerą susirinkimą. Narių atsilankė geras skaičius. I. Levaniene perstatė naują narę — Naktinienę į LLD. Klubiečių skaičius po biske-lį daugėja.

Pirmininkė apibūdino mi-rusios klubietės, Emilijos Simanavičienės vaidmenį mūsų eilėse. Nuo klubo bu-vo pasiūsta gėlių puokštė prie velionės karsto. Klubie-tės atsisvejojo pagerbė sa-vo išsiskyrusių narę.

Protokolų raštininkė, dē-lei mirties šeimoje, negalē-jo susirinkime dalyvauti. Taip pat ir iždininkė nebu-vo. Teko nugirsti, kad iždi-ninkė yra išvykus į Flori-dą poilsui.

Išrinkta atstovė dalyvau-ti Namų Bendrovės suva-žiavime.

Perskaityta iš „Vilnios klubietės padėka už Mil-dos Namui suteiktą para-mą. Mūsų vardu ten buvo paruošta vakarienė. Pa-sekmės buvę geros.

Ona Čepulienė nurodė, kad laike „Laisvės“ kon-certo atvykusieji iš tolimų ko-lonijų svečiai buvo labai ne-pasitenkinę stoka maisto namo restorane. Kaltinimas buvo daroma mūsų klubui. Draugė aiškino, kad klubas nieko bendro su parengimu neturėjo. Kaip ten nebūtų, visgi toks nemalonus la-bai apgailestina. Atėityje tai neturėtų pasikartoti. Kadangi daug klubo narių dainuoja chore, o Aido Cho-ro koncertas įvyks ne už il-go, gruodžio 7 d., tai kad vėl nepasikartotų tokių ne-malonumų, klubietės pasi-žadėjo laike koncerto pagel-

Nuosirdi padėka

Reiškiame nuosirdžiausią padėką visiems, kurie lan-kėtės Walterio Kasmociaus šermenyse, pagerbėte jį gē-lėmis arba palydėjote į ka-pines. Mirtis jį išbraukė iš gyvųjų tarpo po ilgos ir sunkios ligos. Liūdime nete-kę gero, malonaus brolio ir švogerio. Jūsų užuojauta mums buvo didelis surami-nimas. Tad dar kartą šir-dingai aciū visiems ir vi-soms.

Brolis Juozas Kasmocius
Brolienė Elzbieta
Kasmocienė

VIRGINIA VALSTIJOS MAINIERIAI BADAUJA

Norton, Va. — Pasitvirtino, kad jau daug mainierių ir jų šeimų badauja, sako „Welfare“ vedėjas B. R. Baker. „Dalykai yra kritiški,—sako jis,—nedarbas ne-paprastai didelis ir didėja. Viešieji darbai sulaukyti.“

Washingtonas. — Vis daugiau republikonų vadų mano, kad 1960 metais į prezidento vietą bus kitas kandidatas, o ne Niksonas.

Aido Choro rudeninis koncertas

Choras sparčiai ruošiasi prie rudeninio koncerto, ku-ris įvyks gruodžio 7 d. Li-berty Auditorijoje.

Šitas koncertas bus nepa-prastai įdomus ir gražus. Nepaprastas tuomi, kad Ai-do Choro išskirti geriausi artistai mokosi veikalą, ku-ris yra gautas iš Tarybų Lietuvos. Parašytas P. Sko-džiaus, užvadintas „Šiukš-lės“.

Veikalą suvaidins P. Gra-bauskas, Nastė Buknienė, Vera Bunkienė, Jonas Gry-bas, Jonas Juška. Režisuoja R. Mizara.

Jau aišku, kad veikalas bus gana gražiai suvaidin-tas, nes ir pats veikalas yra juokingas, ir parinkti ga-biausi choro artistai.

Vaidas dedasi Lietuvos kolūkyje. Naujo pirmieško gimtadienis. Tarnautojai neša jam dovanas, bet pa-mate kitus ateinant, slepia-si. Trys pasislepia. Ketvir-toji ateina kambario valyto-ja ir užtinka slapukus. Jų tikslas buvo vienas kitą nie-kinti, o įtikti naujam virši-ninkui, papirkti jį į savo puse.

Visi esate kviečiami pa-matyti vaidinimą, taipgi pasiklausti dainų ir muzi-kos. Programaio dalyvaus akord'onistė Elena Hope, solistės Suzanna Kazokaitė, Elena Brazauskienė ir nau-

jas baritonas, kurio pavar-dės dar nesužinojau. Taip pat dainuos Aido Choro grupės ir visas choras, va-dovybėje savo mokytojos Mildred Stensler. Programa prasidės 3:30 val.

Aido Korespondentas

Po miestą pasidairius

Sanitation departamento vedėjai paskelbė, kad jie yra gerai pasiruošę snie-gui iš miesto išvalyti. Sako, kad turi naujų mašinų ir pakankamai žmonių.

Būsimasis New Yorko valstijos gubernatorius Nel-son Rockefelleris jau pasi-renka sau talkininkus, ski-ria visokius viršininkus ir jų pagalbininkus.

Stanley Hornbeck parašė „The New York Times“ laišką, kuriame įrodinėja, kad Jungtinės Valstijos tu-rės atsikvilti nuo nepripa-žinimo Kinijos. Jis rašo, kad juokinga komedija, ka-da bandoma nesiskaityti su 650,000,000 gyventojų šali-mi.

Ant Time & Life namo, beveik 600 pėdų aukštyje, pastatė kalėdų eglaitę su 430 lempukų.

„The Daily News“ kas-dien talpina kolumną, ku-matyti vaidinimą, taipgi klausinėtų piliečių. An-tradieni buvo klausimas: Kaip jūs atsinešate į darbo uni-jų reikalavimą atsaukti Taft-Hartley Aktą? Visi pasisa-

Mirus

EMILIJAI SIMONAVIČIENEI

Reiškiame gilią užuojautą Mateuši Simo-navičiui, kaip mūsų klubo nariui, ir jo sū-nams ir kitiems giminėms ir draugams.

Lietuvių Socialės Klubas

Miami, Fla.

Šių metų lapkričio 28 dieną sukanka 8 metai, kai mirė mano mylimas vyras

Kazys Petraitis
(CHARLES PETERS)

Lai būna jam rami amžinybė...

ONA PETRAITIENĖ

Brooklyn, N. Y.

kę prieš atšaukimą, nes še-ši buvo paklausti, o jie yra: du fabrikantai, okulistas, advokatas, biznieriūs, ir pardavėjas, o nei vieno dar-bininko.

Tarpe 34 ir 60 gatvių ir 3rd ir 9th Aves. policija tik per vieną dieną prikabi-vo prie 720 automobilių „či-kietus“ už jų ne vietoje pa-statymą.

Armenas Pavel Lisicia-nas, paskilbęs tarybinis dai-nininkas iš Bolšoj teatro, atvyks į Jungtines Valsti-jas ir laikys koncertus.

Biznio šerai per vieną dieną nupulė beveik \$7,000,000,000. Kai kurie net 15 procentų. Tai pirmas toks kritimas per daugelį metų.

Paieškojimai

Paieškau Vinco Naujoko. Prieš porą dešimtį metų gyveno Scrant-on, Pa. Iš amato suvėjęs. Gir-dėjau, kad gyvena New Yorko mieste. Jis pats arba kas apie jį žino malonėkite pranešti Juo-zui Stanyui, 525 N. Main Ave., Scranton, Pa. (110-111)

PAIEŠKAU BROLIO IR SESERIS, GYVENANČIŲ LIETUVOJE

Brolis Kazimieras Butkevicius ir sesuo Ona Zdanavičienė seniau gy-veno po antrašu Kaunas, Viljampo-lės apskr., Mikalinos kaimas, Ni-dos gatvė num. 16.

Šiuo metu laisčiau jiems aukščiau paduoliu antrašų, bet negaunu at-sakymo. Labai norėčiau su jais susirašinėti. Būtų malonu, kad jie atsiliptų, arba jei kas apie juos žinodamas suteiktų man jų tikrą antrašą, būčiau dėkingas.

Mikolas Butkevicius, 103 Hunger-ford St., Hartford, Conn. (106-111)

JOHN KRAUSS, Inc.

117-09 Liberty Ave.
Richmond Hill, N. Y.
(Smulkmeniškas pardavinėjimas)

MĖSOS IR WURSTWAREN

SIŪSKITE DOVANŲ PAKUS JŲSŲ GIMINEMS IR DRAUGAMS

Patikimiausia firma išsiuntimui pakų į USSR: Lietuvą, Ukrainą, Baltarusiją, Latviją, Estoniją, Armėniją ir kitas respublikas.

Package Express and Travel Agency Co., Inc.

(LAISNIUOTA PER USSR)

BROOKLYN—1530 Bedford Ave., kamp. Lincoln Pl. IN. 7-6465. JN. 7-7272

NEWARK, N. J. — 312-14 Market St. Tel. MI. 2-2452. MI. 2-1681

Siunčiami tik nauji daiktai—medžiagos, drabužiai, valgomieji produktai, gyduolės, siuvamosios mašinos. Pristatymas garantuojamas, taigi adresato parašas. Visi kaštai, įskaitant muitą, apmokami išanksto. Kiekvienas pakas apdraudžiamas.

Mūsų klientų patogumui, mes turime įvairių aukščiausios kokybės medžiagų prelnamonis kašnoms. Atmeta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 popiet.

NEWARKO RASTINĖ ATDARA SEST. IR SEKMAD., 9 V. R. IKI 4 V. DIENĄ.

SECOND AVĖ. RASTINĖ ATDARA SEST. IR SEKMAD., 9 V. R. IKI 4 V. DIENĄ.

78—2nd Ave. New York 3, N. Y. ORegon 4-1540	651 Albany Ave. Hartford, Conn. CHapel 7-5164	1241 Ashland Ave. Chicago 28, Ill. HUMbold 6-2818
832 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa. WALnut 3-1747	11601 Jos. Campau Ave. Detroit 12, Mich. TOwnsend 8-0298	121 S. Vermont St. Los Angeles, Calif. DUNKirk 5-6550

PRANEŠIMAI

BROCKTON, MASS.

LLD 6 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 1 d. Liet. Taut. Namų kamabriuso, 7:30 v. v. Nariai dā-lyvaukite susirinkime, turime svarbių reikalų aptarimui, kaip tai Laisvės vaju, Geo. Klimo mārstrūta, kuri ruošia 7-a Apskr. Pas mus Montelloj įvyks gruodžio 6 d., 7 v. v. LT Namų salėje. Geo. Shi-maitis.

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-os kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks antradienį, gruodžio 2 d., 7:30 val. vakare, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes bus rinkimai kuopos valdybos 1959 metams. Ku-rių duoklės neužmokėtos, malone-kito užsimokėti, kad nesusispen-duotumėt. Valdyba. (110-111)

BROCKTON, MASS.

GEO. KLIMO MARSRUTAS
PO MASS. VALSTIJĄ

Mārstrūtā ruošia LLD 7-a Apskr. Lapkr. 28 d., Worcester, Mass., 29 Endicott St.

Gruodžio 5 d., So. Boston, Mass., 318 Broadway.

Gruodžio 7 ir 8 d., skirta Nor-wood ir Stoughton.

Gruodžio 13 ir 14 d., Lawrence ir Haverhill.

Dėl platesnių informacijų kreip-kites pas Geo. Shimaitį, 160 Mel-rose St., Brockton, Mass., ar pas Geo. Klimą, 133-12 101st Avenue, Richmond Hill, N. Y.

Reng. Komitetas. (108-110)

CHESTER, PA.

Matykite filmus iš Lietu-vos. Rengia V. L. Pašlapinīs Klubas, Klubo salėje, lapkri-čio 30 d., 5 v. v., 339 E. 4th Street. Rengėjai kviečia visus matyti lietuviškus paveikslus, padarytus Lietuvoje. Matys-te gerus artistus, išgarsite mu-zikos, dainų. Nesiglaistite at-čję. Įžangos nebus. Kviečia Rengėjai. (109-110)

LAWRENCE, MASS.

Maple Parkas rengia uždarmo banketą. Įvyks lapkričio 29 d., 7 v. v., Maple Parke. Po banketo bus šokiai prie geros muzikos. Val-giai bus specialūs, nes iš restoran-to bus aprūpinti svečiai. Tad kvie-čiame vietinius ir iš apylinkės dā-lyvauti. (107-110)

Policija sako, kad Jerry Roth, 23 metų vyras, prisi-pažino, kad tai jis išpri-e-vartavo ir užmušė 10 metų mergaitę Rose Ann Breen. Jie abu gyveno tame pat name 1390 Ogden Ave., Bronx.

Help Wanted—Female

Namų drbininkė. Draugiška. Sva-ri seima, iš dviejų žmonių. Vyks-tame į Palm Beach, Fla., gruodžio 15 d. Pavasaryj iki gruodžio esa-me Sands Point, L. I. Turime daugiau pagalbos. Kalabinti ang-liskai. Puikus darbas. PO. 7-6864.

(110-112)

AIDO CHORO KONCERTAS

IR KOMEDIJA „ŠIUKŠLĖS“

SEKMADIENI

Gruodžio 7 Dec.

Pradžia 3:30 dieną Įžanga \$1.50

Vyrų Choras, Moterų Choras ir mišrus Aido Choras, vadovybėje Mildred Stensler.

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

„ŠIUKŠLĖS“ — vieno akto farsas. Parašė P. Skodžius, iš daabrtinio veiksmo Lietu-voje. Režisuoja R. Mizara. Vaidina: Petras Grabauskas, viršininkas; Nastė Buknienė, mašininkė; Jonas Juška, buhalteris; Jonas Grybas, inspektorius ir Vera Bunkienė, valytoja.

Antra koncertinė dalis programos susidės iš lietuvių ir kitataučių liaudies dainų. Da-lyvauja: solistės Suzana Kazokaitė ir Elena Brazauskienė; duetas Nellie Ventienė ir Jonas Grybas; kvartetas—Nellie Ventienė, Nastė Buknienė, Ona Čepulienė ir Konst. Rušinskiecienė.

Trečias pasirodymas susidės iš modernių dainų: Svečiai solistai—Elena Hope, akor-dionistė; Philip, baritonas; Suzana Kazokaitė, sopranas; Philip ir Elena Brazauskienė, di-etas, ir Aido Mišrus Choras.

Aido Choras kviečia lietuvišką visuomenę dalyvauti, išgirsti spalvingą įvairių koncertų.

Koncerto akompanistė ANN SALYK

—Rengėjai

6 p.—Laisvė (Liberty)—Penktad., lapkr. (Nov.) 28, 1958